

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення сесії Бурштинської міської ради
від _____ 2023р № _____

Проект

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БУРШТИНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ 2024 - 2030 РР «BURSHTYN 2030»**

Розробники:

*Бурштинська міська рада територіальної громади,
Робоча група з розроблення Стратегії розвитку Бурштинської ТГ_2030*

Сучасний світ загальної турболентності, конкуренції і глобальних викликів, браку людських, природних, інтелектуальних, фінансових та матеріальних ресурсів спонукає усіх суб'єктів шукати нові можливості для забезпечення власної безпеки та спроможності для розвитку. В наш час все більше набирає ваги тенденція до використання власного потенціалу, творення власної ідентичності в межах громад, регіонів та держав, та їх союзів. Зміна підходів до регіонального розвитку котра відбулась в Європі, США, та світі, відбувається хоча і повільно попри війну також в Україні. Враховуючи глобальну невизначеність, важливі зміни та актуальність питань регіональної політики яка формуватиметься в зв'язку з процесами інтеграції України в ЄС важливим є стратегічне управління розвитком кожної територіальної громади. Завданням територіальних громад сьогодні це навчитися використовувати власні переваги для посилення власної конкурентності та знаходження тем можливого зростання.

Стратегія розвитку Бурштинської територіальної громади до 2030 року розроблена робочою групою Бурштинської міської ради за експертної підтримки фахівців МАОМС «Агенція розвитку ОТГ Прикарпаття». Для аналізу даних над розробкою Стратегії використані матеріали досліджень Академії публічно-приватного партнерства що було виконано на замовлення Бурштинської міської ради, матеріали інвестиційного паспорта Бурштинської територіальної громади, що був розроблений за підтримки програми U-LEAD з Європою та інших досліджень які знаходяться у вільному доступі.

Зміст цієї розробки є виключною відповідальністю її авторів та не може жодним чином сприйматися як такий, що відображає погляди організації підтримки.

Перелік скорочень

ВВП – валовий внутрішній продукт
ВРО – аутсорсинг бізнес-процесів (англ. Business Process Outsourcing)
ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку
ВРП – валовий регіональний продукт
ВТП – валовий територіальний продукт
ДНЗ – дошкільний навчальний заклад
ЄС – Європейський Союз
ЖКГ – житлово-комунальне господарство
ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання
ЗУ – Закон України
МСБ – малий та середній бізнес
МТД – міжнародна технічна допомога
ОВА (ОДА) – обласна військова (державна) адміністрація
ОМС – орган місцевого самоврядування
ТГ – Територіальна громада
ТПіРВ – тверді і рідкі побутові відходи
ПДФО – податок на доходи фізичних осіб
ПТНЗ – професійно-технічні навчальні заклади
ТЗ – технічне завдання на проект місцевого розвитку
МІП - міський інфраструктурний план

ЗМІСТ

	ВСТУП	5
	МЕТОДИКА І НОРМАТИВНО ПРАВОВА БАЗА	7
	ПРОФІЛЬ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУРШТИНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ, СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ	15
	Загальні дані	15
	Місцеві фінанси	22
	Економіка	25
	Житлово комунальне господарство	26
	Освіта	27
	Медицина	29
	Культура	30
	Рекреаційний потенціал	32
	ДОСЛІДЖЕННЯ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ БУРШТИНСЬКОЇ ТГ	33
	АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ СТАРОСТИНСЬКИХ ОКРУГІВ БУРШТИНСЬКОЇ ТГ	43
	ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ ЯКІ ВАРТО ВРАХОВУВАТИ ПРИ ЗДІЙСНЕНІ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ	46
	Pestle аналіз	49
	SWOT аналіз	53
	КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ	55
	СЦЕНАРІЇ І ПРОГНОЗИ РОЗВИТКУ	57
	СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ	60
	ПРІОРИТЕТИ	61
	Відповідність цілям сталого розвитку 2030	67
	Відповідність Стратегії розвитку Івано-Франківської області 2027	68
	СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНИТОРИНГУ, ОНОВЛЕННЯ ТА ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ	70
	ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	75
	Інфраструктурна концепція	76
	РЕКОМЕНДАЦІЇ	79

ВСТУП

Територіальні громади є базовим елементом системи влади в Україні. Процес децентралізації влади, що розпочався в Україні у 2014 р., привів до утворення у 2020 році Бурштинської міської територіальної громади.

У більш широкому контексті Бурштинська громада в центрі якої мономісто енергетики і вугілля Бурштин та навколишні села, які всі разом в одному муніципалітеті повинні ефективно відповідати прогресуючим зовнішнім викликам, таким як війна, зміна клімату, пандемії, міграція людей, посилення конкуренції за інвестиційні ресурси. Відповіддю на виклики може стати перспективне (середньо - та довгострокове) планування для забезпечення сталого розвитку територіальної громади.

Для забезпечення сталості необхідним є стратегічне управління розвитком. Це системна робота з управління змінами й досягнення консенсусу в громаді. Також цей процес слід розуміти, як створення спільного бачення майбутнього громади в перспективі 2030 року. Ця робота ідентифікує та узгоджує бачення не тільки наявних критичних проблем, а тих які можуть виникнути в майбутньому з певною ймовірністю. Стратегічне управління визначає цілі, завдання та проекти реалізація яких вирішують проблеми та створює нові можливості для зростання у непростих сьогоденних умовах.

Стратегічне управління слід розуміти як ключовий інструмент об'єднання інтересів та зусиль мешканців, бізнесу та місцевої влади задля місцевого розвитку. Стратегія це інструмент прийняття вчасних, фахових, своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень з важливих питань життєдіяльності в громаді в її перспективі.

Метою розробки Стратегії розвитку Бурштинської територіальної громади на період до 2030 р – насамперед це вироблення та втілення єдиної політики розвитку територіальної громади, в системі політики розвитку Івано-Франківської області та України. Стратегія розвитку Бурштинської територіальної громади (надалі Стратегія) – оформлено в даний документ по своїй суті управлінський шлях, який веде до досягнення погоджених громадою цілей в чітко визначених часових рамках за конкретними ресурсними параметрами.

Ще до війни яка розпочалась у 2022 році на етапі створення Бурштинська територіальна громада зустрілася з багатьма викликами, серед яких:

- Відсутність загальноприйнятих пріоритетів щодо екологічної безпеки, економічного розвитку, забезпечення надання базових послуг мешканцям громади населених пунктів, які увійшли до складу ТГ. До об'єднання населені пункти громади мали власні пріоритети розвитку та власну систему щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети, очевидно, мають бути переглянуті та вироблені підходи до управління «Об'єднаними» ресурсами».

- Потреба ефективного управління новими просторовими, земельними, бюджетними, людськими ресурсами, які стали доступними для громади і можуть бути використані для розвитку.

- Збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах і за межами громади.

- В зв'язку з залежністю від монопрофілю міста центральної садиби громади, існує потреба у справедливій трансформації (Just Transition) концепція якої повинна бути наскрізною ниткою у Стратегії розвитку і відбуватись у контексті запобігання зміні клімату та переходу від викопного палива до відновлюваних джерел енергії, нового місцевого економічного розвитку та забезпечення конкурентних послуг

МЕТОДИКА

Підготовка стратегії відбувалася у відповідності до методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад запропонованих Міністерством розвитку громад та територій України затвердженим від 21 грудня 2022 року № 265. Відповідно до даних рекомендацій в розробці використовувався принцип RBM-підходу (управління, орієнтоване на результат, Results-Based Management). Це управління, що забезпечує розв'язання проблем та/або задоволення потреб жителів територіальної громади на основі стратегічного планування, що передбачає вибір оптимального варіанту досягнення визначених кінцевих результатів, які оцінюються на основі вимірюваних показників. В розробці також особливий акцент робиться на сталість (сталий розвиток), конкурентоздатність і соціальну інтеграцію що визначають як основні базові принципи.

Базові принципи

<p>Відповідальне управління навколишнім середовищем та раціональним використанням природних ресурсів</p>	<p>Здорова, освічена і справедлива громада</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Екологічні втрати компенсують ті, хто їх спричиняє. • Ефективне використання природних, фінансових, людських ресурсів стимулюється. • Покращення обізнаності громади щодо обмежених природних ресурсів та небезпеки для екологічного середовища проживання. 	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення різних потреб усіх громадян через сприяння особистому благополуччю та соціальній інтеграції • Забезпечення доступності для розвитку та можливостей для всіх громадян об'єднаної територіальної громади
<p>Стала економіка</p>	<p>Практика належного управління</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Динамічна і конкурентоспроможна економіка, створення якої забезпечується впровадженням місцевих економічних стимулів. 	<ul style="list-style-type: none"> • Постійне вдосконалення ефективності управління із залученням творчості та енергії жителів громади.

Залучення громадян до творення Стратегії розвитку територіальної громади дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення не тільки поточних проблем громади, а й пошуку перспектив зростання. Це забезпечується через насамперед через діалог. При цьому однією з основних складових процесу управління є участь у ньому активних та зацікавлених осіб. Розроблена таким

чином Стратегія незалежно від особистісних якостей керівників, або політичної ситуації, спрямовуватиметься на вектор який працює у визначених пріоритетах, що веде до зміцнення місцевої демократії, виховання суспільно-активних громадян в цілому.

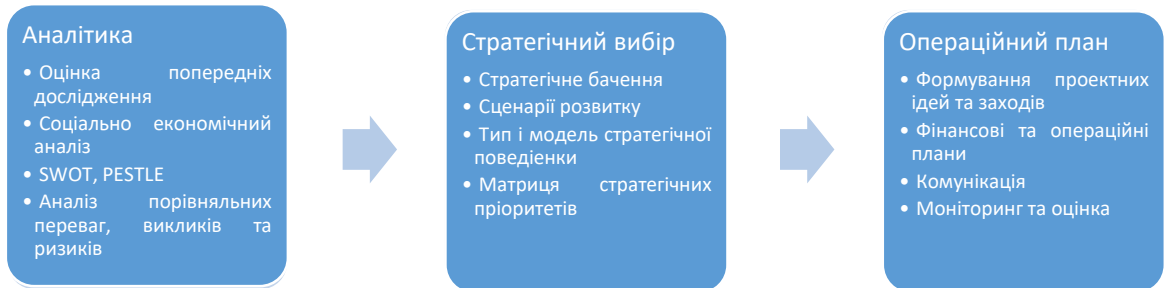
Варто зазначити що Стратегія розвитку Бурштинської ТГ до 2030 року розроблена з урахуванням нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку, схваленою Організацією Об'єднаних Націй у вересні 2015 року, та Національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна». Стратегія-2030 підготовлена з використанням методів загальної теорії стратегічного управління, порівняльного кількісного аналізу, експертного і рейтингового оцінювання. Метою Стратегії-2030 є трансформація та перетворення громади, базуючись на ефективному використанні наявних ресурсів, існуючих конкурентних перевагах, збереженні навколишнього середовища та розвитку людського капіталу, а також запровадженні інновацій й кращих практик управління. Базуючись на аналізі поточного стану і потенціалу розвитку громади за результатами рейтингової оцінки та експертного опитування, сформовано стратегічні пріоритети щодо розвитку громади. Зважаючи на те, що відповідно до міжнародного досвіду будь-яка стратегія розвитку не може бути реалізована на практиці, якщо вона не базуватиметься на створенні / модернізації сучасної інфраструктури (економічної, соціальної, управлінської), зроблено аналіз стану та проблем інфраструктурного розвитку громади й запропоновано перспективні для реалізації з огляду на досягнення Цілей Сталого Розвитку проекти. Моніторинг виконання цих планів та Стратегії-2030, донесення до мешканців інформації з питань, пов'язаних з їх реалізацією повинна робити команда, яка планує такі заходи. Як перший крок зроблена попередня оцінка запропонованих громадою в рамках діючих програм розвитку, інфраструктурних та інших інвестиційних проектів та визначено серед них такі, що є важливими для досягнення Цілей сталого розвитку - 2030 роки. Оскільки відібрані проекти не покривають весь спектр завдань щодо інфраструктурного розвитку громади налагодження доступності та інтеграції сільських територій, в Стратегії-2030 надані рекомендації щодо спрямованості та сутності інвестиційних проектів, пропозиції за якими мають бути розроблені найближчим часом з огляду на їх актуальність для досягнення цільових показників за кожним із стратегічних пріоритетів та Цілей Сталого Розвитку до 2030 року загалом.

Для підготовки проекту Стратегії рішенням Бурштинської міської ради Розпорядженням №25 від 08.02.2022 року затверджено положення та склад робочої групи з розробки Стратегії.

Склад робочої групи

№	П.І.П	Посада
1	Андрієшин Василь Михайлович	Міський голова, голова робочої групи
2	Іванюк Роман Степанович	Секретар ради, заступник голови робочої групи
3	Штогрин Яна Станіславівна	Завідувач сектору інвестиційної діяльності та стратегічного розвитку, секретар робочої групи
4	Чуйко Володимир Тарасович	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради
5	Драгун Іван Олексійович	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради
6	Кицела Надія Юліанівна	Керуючий справами виконкому
7	Івасюк Леонора Романівна	Начальник управління економіки, праці та інвестиційної діяльності
8	Петровська Ольга Іванівна	Начальник фінансового відділу
9	Николяк Ярослава Ярославівна	Староста Насташинського старостинського округу
10	Савчин Оксана Михайлівна	Головний лікар КНП «Бурштинський міський центр первинної медико-санітарної допомоги»
11	Борецька Галина Йосифівна	Директор КНП «Бурштинська центральна міська лікарня»
12	Томин Іванна Степанівна	Начальник відділу освіти і науки Бурштинської міської ради
13	Зорій Тетяна Михайлівна	Начальник відділу культури, туризму і зовнішніх зв'язків Бурштинської міської ради
14	Видай Світлана Олександрівна	Начальник відділу ЦНАП
15	Мельничук Ігор Васильович	Виконавчий директор Агенції розвитку ОТГ Прикарпаття
16	Демчук Олег Віленович	Голова правління ГО АСТАР (за згодою)
17	Воронкін Олександр Володимирович	Радник департаменту регіональної політики ДТЕК ЕНЕРГО(за згодою)
18	Іваськів Андрій Степанович	Депутат обласної ради, приватний підприємець (за згодою)
19	Микитка Генадій Вікторович	Президент Центру європейської інтеграції
20	Бардашевський Ростислав Ярославович	Депутат Бурштинської міської ради (за згодою)
21	Сенчина Тетяна Мирославівна	Депутат Бурштинської міської ради (за згодою)
22	Кобель Олег Юрійович	Депутат Бурштинської міської ради (за згодою)
23	Громко Ярослав Андрійович	Екс міський голова м.Бурштин (за згодою)
24	Копаниця Володимир Михайлович	Начальник земельно-екологічного відділу
25	Білоока Тетяна Іванівна	Провідний спеціаліст сектору містобудування і архітектури
26	Янишівська Галина Андріївна	Голова правління ГО «Агенція місцевого економічного розвитку Прикарпаття»
27	Савка Петро Степанович	Депутат Бурштинської міської ради (за згодою)

Весь процес, його окремі етапи з розробки Стратегії Бурштинської територіальної громади схематично зображений на рис

Робота з стратегічного планування у Бурштинській територіальній громаді почалась ще до великого вторгнення рф в Україну

Ще в січні 2022 відбулося ознайомче засідання робочої групи під час якого було обговорено питання попередніх досліджень міста і громади і дійшли висновку на доопрацювання проекту стратегії, відповідно почали з:

- Ознайомлення методики стратегічного планування, огляд основних етапів та завдань.
- Обговорено попередньо основні можливі та потенційні напрямки розвитку, природні можливості території, оцінка наявних матеріально-технічних ресурсів та місцевих потреб.
- Погоджено графік спільної роботи.
- Погоджено проведення аналізу статистичних соціально-економічних даних та тенденцій важливих для розуміння змін у територіальній громаді.

З 2022 робота була поставлена на тимчасову паузу

В березні-квітні 2023 року було проведено соціально-економічний аналіз даних та визначення поточного стану соціально-економічного розвитку громади, що включало:

- дослідження соціально-економічних окремих показників економічного, демографічного, просторового розвитку та стану якості послуг зокрема, освіти, медицини, культури, якості інфраструктури, доступності та економічних даних всіх населених пунктів що увійшли до складу громади;
- онлайн анкетування місцевих жителів, щодо поточних проблем та оцінки перспектив взято з досліджень Академії публічно-приватного партнерства.

19.05.2023 в м. Бурштин відбулося чергове засідання робочої групи під час якого:

- відбулася презентація соціально-економічних досліджень стану розвитку громади;
- обговорено тенденції та зовнішні фактори, які варто взяти до уваги при здійсненні стратегічного вибору;
- обговорено просторові можливості для розвитку, зроблено аналіз стану використання земельних ресурсів громади;
- було проведено PESTLE аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз для громади, SWOT аналіз.

09.08.2023 відбулося третє засідання робочої групи під час якого:

- зроблені припущення і обговорені сценарії розвитку;
- визначено конкурентні переваги, виклики та ризики;
- узгоджено стратегічне бачення розвитку «Бурштинської територіальної громади 2030»;
- визначено тип стратегії;
- обговорені пріоритети розвитку (структуру стратегічних та операційних цілей та завдань Стратегії);
- за підсумками зроблено оголошення про ініціацію проектів та програм які відповідають операційним цілям та завданням стратегії.

Оголошення було розміщено на FB сторінці громади та сайті.

30.11.2023 м. Бурштин відбулося фінальне засідання робочої групи під час якого запрезентовано проект напрацьованої Стратегії розвитку. Робочою групою рекомендовано Бурштинській міській раді територіальної громади для прийняття Стратегії на черговій сесії. Всі засідання проводилися у відкритому режимі, тому всі бажаючі мали можливість взяти участь в обговоренні та наданні пропозицій щодо Стратегії розвитку Бурштинської територіальної громади.

Методичний супровід здійснювали:

- Ігор Мельничук – виконавчий директор МАОМС «Агенція розвитку ОТГ Прикарпаття»
- Яна Штогрин – координатор по роботі РГ від Бурштинської міської ради

Нормативно правова база

- Конституція України;
- Глобальна Стратегія Сталого Розвитку до 2030 року ООН;
- Бюджетний кодекс України;
- Закон України “Про засади державної регіональної політики”;
- Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні";
- Закон України "Про транскордонне співробітництво";
- Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності";
- Закон України "Про державні цільові програми";
- Закон України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України";
- Державна Стратегія регіонального розвитку (ДСРР) на період до 2027 року;
- Стратегія розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 року;
- Закон України "Про Генеральну схему планування території України";
- Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України 21 грудня 2022 року № 265

Глобальна Стратегія Сталого Розвитку до 2030 року

Наприкінці вересня 2015 року Організацією Об'єднаних Націй затверджено нову Глобальну Стратегію Сталого Розвитку до 2030 року та схвалено 17 Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР) й 169 завдань, які мають бути реалізовані на їх виконання всіма державами світу. Зазначені документи були підтримані 193 країнами-членами ООН, включаючи Україну. Глобальні цілі офіційно вступили в силу 1 січня 2016 року. Хоча 17 глобальних ЦСР не є юридично обов'язковими, передбачається, що протягом наступних п'ятнадцяти років країни мають спрямовувати свої зусилля на їх виконання, що має призвести до подолання всіх форм бідності, скорочення нерівності, забезпечення умов для гідної праці, економічного зростання та збереження навколишнього середовища. Уряди всіх країн світу мають створити умови для досягнення Цілей сталого розвитку. Отже процес адаптації національних стратегічних документів до нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку, а також розроблення механізмів їх реалізації, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства, сьогодні набуває особливого значення. Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 була схвалена «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020». Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку нашої країни на період до 2030 року Урядом була підготовлена Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна».

Результатом адаптації 17-ти глобальних ЦСР до національної специфіки стало визначення 86 завдань щодо сталого розвитку та 169 показників для їх подальшого моніторингу. У цілому ЦСР для України відповідають духу та принципам Порядку денного — 2030 та завданням глобальних ЦСР. Серед завдань, які визначені Україною в цій сфері, є надзвичайно амбіційні та складні, що потребують модернізації існуючої інфраструктури, у тому числі у містах. Серед них, зокрема такі, як:

- у 4 рази зменшити рівень бідності (ЦСР 1); - довести до 100 % частку міського та сільського населення, яке має доступ до питної води гарантованої якості (ЦСР 6);
- майже втричі скоротити обсяги скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти (ЦСР 6);
- у 3,5 рази збільшити частку енергії, виробленої з відновлюваних джерел (ЦСР 7); - удвічі знизити енергоємність ВВП (ЦСР 7);
- у 3,3 рази підвищити частку транспорту громадського користування та в 4 рази – частку транспортної інфраструктури й дорожнього сервісу, що враховують потреби людей з інвалідністю (ЦСР 9);
- у 7 разів підвищити частку доріг загального користування державного значення з твердим покриттям, що відповідають нормативним вимогам (ЦСР 9);
- майже вдвічі збільшити кількість робочих місць у сфері туризму (ЦСР 11);
- майже у 2 рази збільшити частку спалених та утилізованих відходів у загальному обсягу їх утворення (ЦСР 12);
- майже в 6 разів збільшити чистий притік іноземних інвестицій (ЦСР 17);
- збільшити кількість проектів, що реалізовані на умовах державно-приватного партнерства, до 45 (ЦСР 17);
- забезпечити 100 % затвердження регіонами стратегій розвитку та планів заходів щодо їх реалізації за участю громадськості (ЦСР 11).

Зважаючи на зазначене далі – Стратегія-2030 ставить за мету визначення завдань і цільових показників розвитку громади до 2025 р. (проміжне завдання) та 2030 р., які б враховували:

- принципи та завдання Глобальної стратегії сталого розвитку ООН;
- цільові індикатори, визначені в Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна».

Слід зауважити, що концепції сталого розвитку міст і населених пунктів завжди відводилося важливе місце серед загальних аспектів сталого розвитку. Серед міжнародних документів, які відображають особливості сталого розвитку міст і населених пунктів, слід виділити: Програму дій ООН «Порядок денний на XXI століття» і нову Глобальну стратегію сталого розвитку до 2030 року; «Стамбульську декларацію по населених пунктах» і «Порядок денний ХАБІТАТ», прийняті на Міжнародній конференції ООН зі сталого розвитку населених пунктів; матеріали засідань Комісії ООН по населеним територіям і сесій Комітету з населених пунктів (ЄЕК ООН); «Керівні принципи планування сталого розвитку населених пунктів ЄЕК ООН». В Україні основними документами, що на сьогоднішній день регулюють політику реалізації принципів сталого розвитку

міст і населених пунктів, є Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» та «Концепція сталого розвитку населених пунктів», схвалена Постановою Верховної Радою України від 24.12.1999 р. №1359-ХІУ, дія якої поширюється на довгостроковий період – до 2020 року. Сталому розвитку міст і населених пунктів присвячена окрема ціль (Ціль 11) в Національній доповіді «Ціль сталого розвитку: Україна». Для її досягнення визначені такі завдання:

11.1. Забезпечити доступність житла.

11.2. Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості.

11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору.

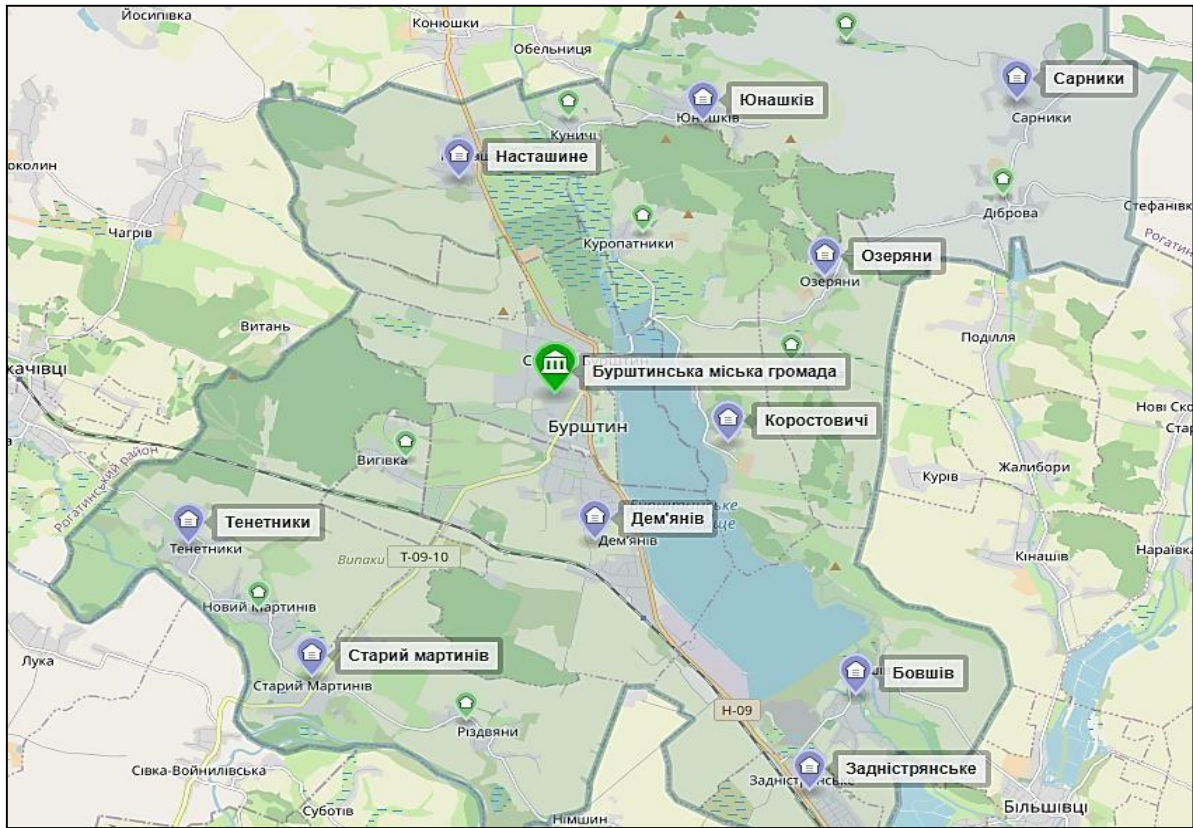
11.4. Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій.

11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, шляхом використання інноваційних технологій.

11.6. Забезпечити розробку і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції.

Зазначені завдання окреслюють стратегічні орієнтири щодо трансформації громад у «сталі та розумні» та забезпечують підґрунтя для визначення показників, досягнення яких свідчатиме про сталість розвитку. Згідно «Концепції сталого розвитку населених пунктів» їх сталий розвиток визначається як «соціально, економічно і екологічно збалансований розвиток міських і сільських поселень, спрямований на створення їх економічного потенціалу, повноцінного життєвого середовища для сучасного та наступних поколінь на основі раціонального використання ресурсів».

ПРОФІЛЬ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БУРШТИНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ, СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Склад і межі Бурштинської ТГ

Бурштинська міська територіальна громада (Бурштинська ТГ) створена у жовтні 2020 року. Межі і склад Бурштинської ТГ визначено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 714-р¹.

До складу Бурштинської ТГ окрім адміністративного центру м. Бурштин увійшло 18 сіл, об'єднаних у 10 старостинських округів.

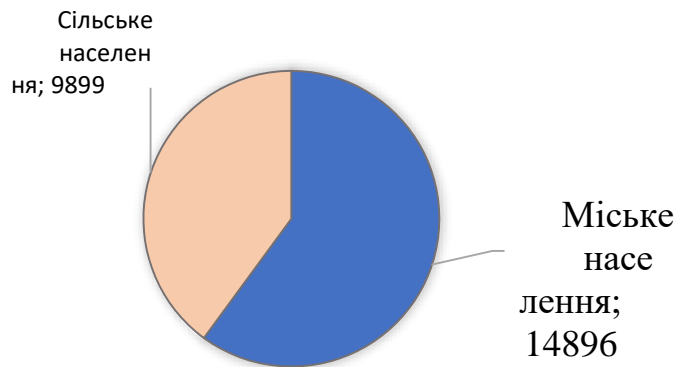
Площа Бурштинської територіальної громади становить 203,6 км. Загальна чисельність населення станом на 2022 рік — 24, 3 тис. осіб, з них міського — 14,7 тис., сільського — 9,6 тис. осіб

Населені пункти у складі Бурштинської ТГ

Старостинські округи	№	Населені пункти	Населення, осіб		Площа, кв.км	Відстань від Бурштину, км
			2015 р.	2020 р.		
Адміністративний Центр		Бурштин	15285	14896	32,7	0
Округи:						
Дем'янівський	1	Дем'янів	1498	1717	13,1	4,3
	2	Вигівка	358	316	3,2	5,5
Бовшівський	3	Бовшів	1304	1346	6,5	12,6
Задністрянський	4	Задністрянське	1171	1178	3,9	10,1
Коростовичівський	5	Коростовичі	444	389	7,0	5,1
	6	Куропатники	361	294	11,3	4,5
Насташинський	7	Насташине	806	750	15,7	5,9

Старостинські округи	№	Населені пункти	Населення, осіб		Площа, кв.км	Відстань від Бурштину, км
			2015 р.	2020 р.		
	8	Куничі	200	174	2,1	8,2
Озерянський	9	Озеряни	394	379	5,8	6,4
	10	Слобода	422	366	7,1	6,1
Старомартинівський	11	Старий Мартинів	414	403	8,9	9,4
	12	Різдвяни	189	159	8,1	12,0
Генетниківський	13	Генетники	446	443	16,8	13,6
	14	Новий Мартинів	367	359	7,9	10,7
Сарниківський	15	Сарники	707	572	16,3	12,9
	16	Діброва	346	286	11,7	10,3
	17	Заливки	31	32	0,8	16,9
Юнашківський	18	Юнашків	790	736	11,5	11,1
Всього по селам			10248	9899	157,7	

Створення Бурштинської ТГ призвело до змін у структурі населення громади. Кількість сільського населення зросла до 9,9 тис. осіб

Структура населення Бурштинської ТГ

В останні роки спостерігається тенденція до скорочення населення територіальної громади. Так, з 2015 по 2020 роки загальна кількість населення м. Бурштин та 18-ти населених пунктів скоротилася на 738 осіб (з 25,5 тис. осіб до 24,8 тис. осіб)

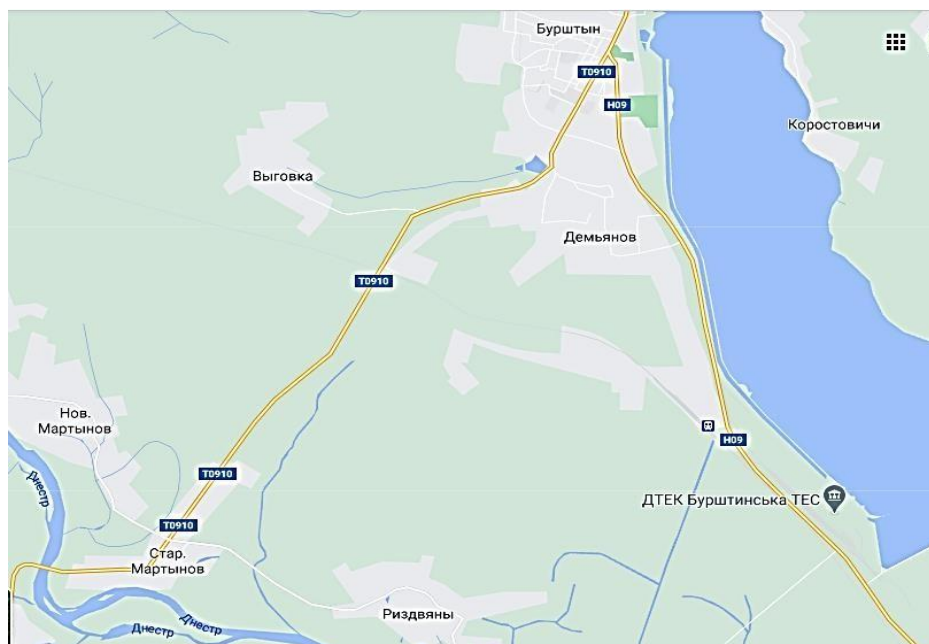
Найбільшими селами Бурштинської ТГ є с. Дем'янів, с. Бовшів і с. Задністряньське. В кожному з них проживає понад 1000 мешканців. Найменшим є с. Заливки, в якому налічується всього 19 господарств і 32 мешканці. Це село найбільш віддалене від адміністративного центру громади – відстань між м. Бурштин і с. Заливки становить майже 17 км. В цілому половина 18-ти сіл громади розташовані на відстані більш ніж 10 км від м. Бурштин. Слід зазначити, що створення Бурштинської ТГ призвело до значного зростання дорожньо-транспортної інфраструктури.

За рахунок приєднання 18-ти сіл зросла загальна протяжність:

- вулично-дорожньої мережі в межах населених пунктів територіальної громади;
- доріг загального користування, що забезпечують транспортне сполучення між населеними пунктами.

В межах Бурштинської ТГ транспортне сполучення між м. Бурштин та селами здійснюється автомобільними шляхами державного і місцевого значення загальною протяжністю 62,6 км (табл. 1.2). З них:

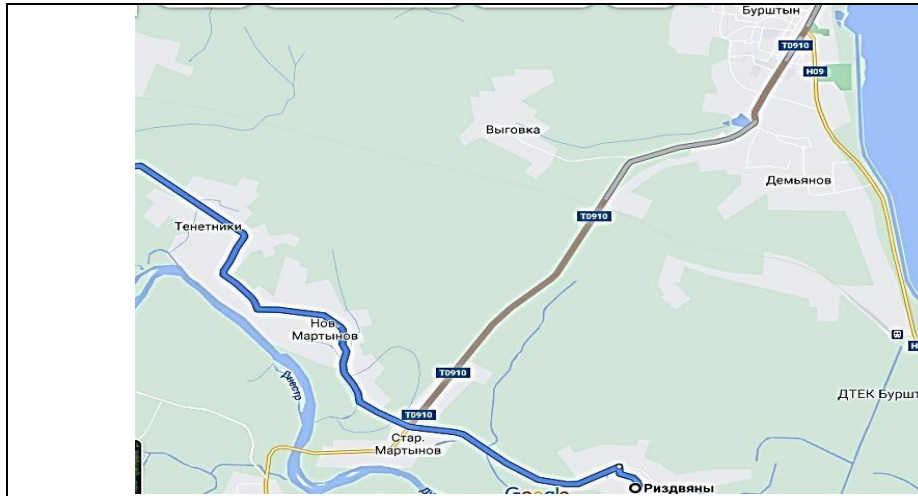
- національна автомобільна дорога Н09, довжина якої в межах Бурштинської ТГ становить 15 км;
- територіальна автомобільна дорога Т0910, довжиною 10 км;
- 4 обласні автомобільні дороги, загальною довжиною 26 км;
- 4 районні автомобільні дороги, загальною довжиною 11,6 км.

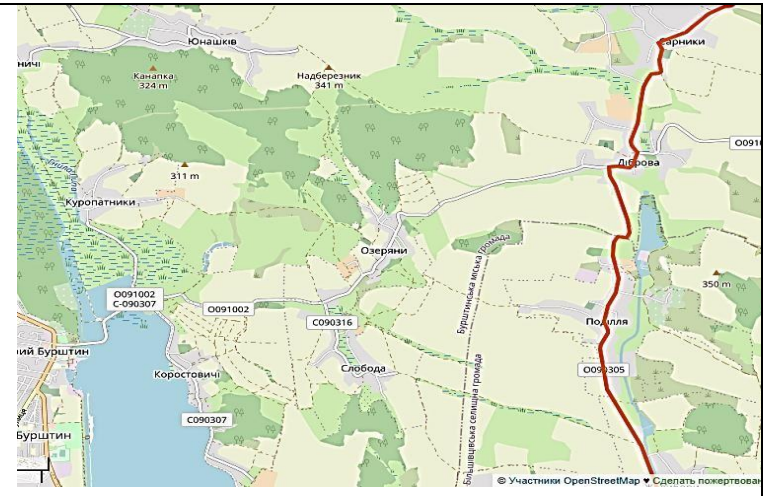
Національний автошлях Н09 і територіальний автошлях Т09

Автошляхи державного і місцевого значення на території
Бурштинської ТГ

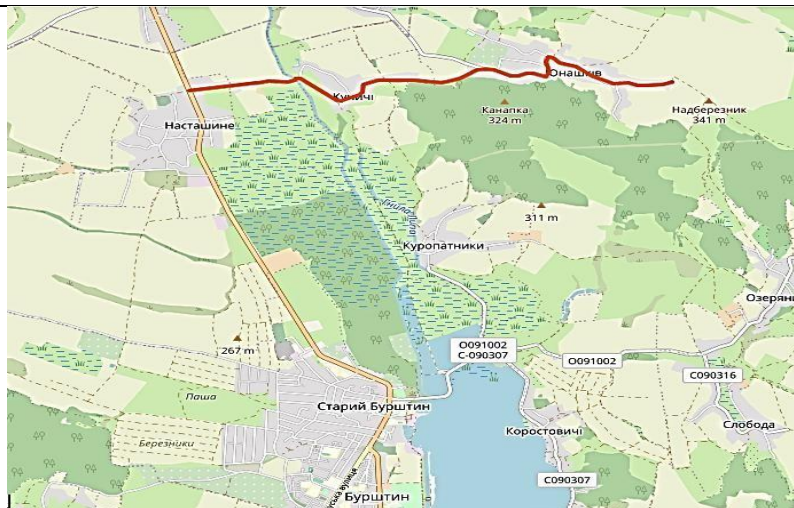
<i>Автошляхи</i>		<i>Довжина автошляху</i>		<i>Маршрут</i>
<i>Розподіл за Класифікацією</i>	<i>Індекс</i>	<i>загальна, км</i>	<i>в межах Бурштинської ТГ, км</i>	
Національні автошляхи	Н09	429,5	15	Мукачєво – Івано-Франківськ – ... - <i>Задністрянське – Дем'янів – Бурштин – Насташине - ... - Львів</i>
Територіальні Автошляхи	Т0910	32,9	10	<i>Бурштин – Старий Мартинів – Калущ.</i>
Обласні Автошляхи	О090301	42,5	8	Більшівці - ... - <i>Різдвяни – Старий Мартинів – Новий Мартинів – Тенетники - ... - Княгиничі</i>
Обласні Автошляхи	О090305	17,4	3	Кінашів – ... - <i>Діброва – Сарники - ... - Нижня Липиця</i>
Обласні Автошляхи	О090306	4,9	5	<i>Насташине – Куничі – Юнашків</i>
Обласні Автошляхи	О091002	14,3	10	Світанок – Стефанівка – <i>Діброва – Озеряни – Слобода – Коростовичі – Бурштин</i>
Районні Автошляхи	С090305	3,8	3,8	<i>Задністрянське – Бовшів</i>
Районні Автошляхи	С090307	4,2	4,2	<i>Коростовичі – Куропатники</i>
Районні Автошляхи	С090314	1,8	1,8	<i>Дем'янів – Вигівка</i>
Районні Автошляхи	С090316	1,8	1,8	<i>Озеряни – Слобода</i>
ВСЬОГО			62,6	

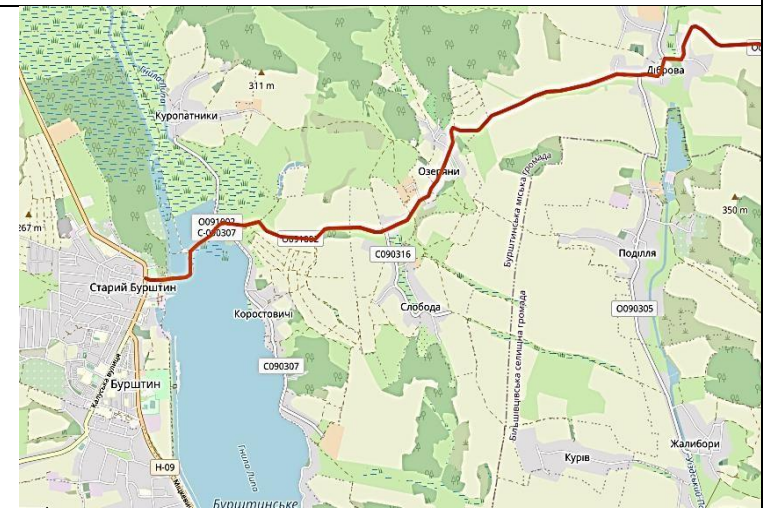
1. Територіальний шлях Т0910, обласний шлях О090301

2. Обласний шлях О090305

3. Обласний шлях О090306

4. Обласний шлях О091002

Обласні автошляхи на території Бурштинської ТГ

Автошляхи, що забезпечують транспортне сполучення між м. Бурштин і селами Бурштинської ТГ

Населені пункти Бурштинської ТГ	Нац.шля	Тер.шля	Обласні автошляхи (км)				Районні автошляхи (км)					Відстань від Бурштина, км
	х	х	О090301	О090305	О090306	О091002	С090305	С090307	С090314	С090316	Ін.	
Дем'янів	4,3											4,3
Вигівка		3,7							1,8			5,5
Бовшів	8,8						3,8					12,6
Задністрянське	10,1											10,1
Коростовичі						2,7		2,4				5,1
Куропатники						2,7		1,8				4,5
Насташине	5,9											5,9
Куничі	5,9				2,3							8,2
Озеряни						6,4						6,4
Слобода						4,3				1,8		6,1
Старий Мартинів		9,4										9,4
Різдвяни		9,4	2,6									12,0
Тенетники		9,4	4,2									13,6
Новий Мартинів		9,4	1,3									10,7
Сарники				2,6		10,3						12,9
Діброва						10,3						10,3
Заливки				2,6		10,3					4,0	16,9
Юнашків	5,9				5,2							11,1

Для забезпечення транспортного сполучення кожного з сіл з містом Бурштин можуть бути задіяні окремі ділянки різних автошляхів. Наприклад, сполучення Бурштин - Бовшів забезпечується автошляхами Н09 (8,8 км) і С090305 (3,8 км).

Так чином, якість транспортного обслуговування населення кожного з сіл територіальної громади в значній мірі залежить від стану не однієї, а декількох автомобільних доріг. Так, якісне сполучення Бурштин – Тенетники потребує якісного стану окремих ділянок таких доріг, як територіальний автошлях Т0910 і обласний автошлях О090301.

Місцеві фінанси

За 2022 рік надходження до загального та спеціального фондів бюджету Бурштинської міської територіальної громади склали 268 345 298 грн. З них міжбюджетні трансферти – 53501145 грн. (субвенція з державного бюджету – 49 527 900 грн, дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам – 148 436 грн. субвенція з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам — 3 824 809 грн, в тому числі інші субвенція з місцевого бюджету — 2901729 грн).

Надходження доходів загального фонду (без врахування трансфертів) склали 141 382 501 або 105,5 % планових показників 2022 року (134 039 979 грн). Значну питому вагу в складі доходів займає податок та збір на доходи фізичних осіб – 70,8%, якого надійшло 100 148 709 грн, або 103,4% до планових показників 2022 року (96355 804 грн).

До спеціального фонду бюджету міської територіальної громади (без врахування трансфертів) надійшло 73 461 651 грн, що складає 96,4% планових показників звітного періоду без урахування змін до кошторисних призначень по власних надходженнях бюджетних установ 76 174 419 грн).

Видаткова частина бюджету Бурштинської міської територіальної громади з врахуванням субвенцій за 2022 рік склала 252 646 957 грн, або 85,1% до затвердженого плану на рік, в тому числі по загальному фонду – 228 706 614 грн (89,9%), спеціальному – 23 940 343 грн (56,5%). На захищені статті видатків з загального фонду бюджету спрямовано 166 973 703 грн, що становить 73,0% загального обсягу видатків. Станом на 01.01.2023 року зареєстровано кредиторську заборгованість 3 781 833 грн, в тому числі по захищених видатках на суму 33 200 грн.

Інформація про виконання бюджету Бурштинської міської територіальної громади за 2021 -2022 роки та планові показники 2023 року

	2021	2022	2023
ДОХОДИ	279 898,6	268 345,3	276 319,1
ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД	186 446,2	194 494,4	202 896,1
Податок на доходи з фізичних осіб	86 902,0	100 148,7	100 676,4
Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	9,5	270,1	
Збір за спеціальне використання лісових ресурсів, плати за користування надр.	38,9	56,1	46,0
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів. Пальне	15 781,3	7 588,6	12 120,0
<i>В тому числі Пальне</i>	<i>12 307,8</i>	<i>3 509,6</i>	<i>7 200,0</i>
Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України в тому числі :	24 861,6	32 221,5	30 860,0

Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки	2 658,6	2 506,1	2 400,0
Плата за землю	10 285,9	16 471,5	15 030,0
Єдиний податок	11 916,9	13 243,5	13 430,0
Неподаткові надходження (Частина чистого прибутку ком. унітар. підприємств, інші надходження, штрафні санкції, адмін.штрафи, плата за надання інших адмін.послуг)	1 066,6	1 096,1	667,6
СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД	93 452,5	73 850,9	73 423,0
Екологічний податок	78 819,8	70 400,6	70 381,6
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	7,2	1,6	
Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	153,7	23,5	
Власні надходження бюджетних установ	2 343,3	1 918,8	2 191,0
Кошти від продажк землі не с.г. призначення	106,6	1 117,2	850,4
в тому числі:			
дотації з державного бюджету	0,0	0,0	9 361,7
дотації з обласного бюджету	0,0	148,4	
субвенції з державного бюджету	61 723,2	50 451,0	48 525,9
субвенції з обласного бюджету	1 247,1	2 901,7	638,50
Видатки	266 094,2	252 646,9	318 756,0
Загальний фонд	186 790,2	228 706,6	234 920,4
Спеціальний фонд	79 304,0	23 940,3	83 835,6
в т.ч.			
Захищені видатки	159 709,8	164 765,1	186 727,8
%	60,0	65,2	58,6
Заробітна плата з нарахуваннями	141 283,1	144 404,2	149 256,7
%	53,1	57,2	46,8
Оплата енергоносіїв	11 942,0	12 152,2	18 980,9
%	4,0	4,8	5,95
Оплата продуктів харчування	3 155,8	3 269,1	7 621,9
%	1,2	1,3	2,4
Соціальні виплати	3 328,9	4 939,6	10 868,3
%	1,3	2,0	3,41
Послуги та роботи	106 384,4	87 881,8	132 028,2
в т.ч.			

ремонт доріг	14 623,2	23 899,9	13 657,9
послуги та роботи по благоустрою	9 804,4	3 712,9	6 436,8
роботи по екології	32 195,5	14 492,4	74 511,7
субвенції іншим бюджетам	21904,3 (м.Івано-Франківськ-9000,0тис.гр н. Більшівці-2000,0тис.гр н. Дубівці-1983,4тис.гр нГалич-5284,5тис.гр н обласний бюджет-3487,7тис.гр нДержавний бюджет 148,9тис.гр)	6053,1 (Івано-Франківський р-н - 15,0тис.грн. Більшівці-1000,0тис.грн. Дубівці-1794,2тис.грн, Галич-1729,1тис.грн, Державний бюджет 1514,8тис.г.)	2255,3 (м.Галич - 1069,3тис.грн., Державний бюджет - 1186,0тис.грн.)

У структурі видатків загального фонду бюджетів старостинських округів найбільша питома вага у 2022 р. припадала на державне управління (оплата праці і соціальне забезпечення, оплата обладнання і матеріалів, комунальних та інших послуг). Витрати на реалізацію функцій державного управління у 2022 р. коливалися від 25,9 % до 89 % витрат загального фонду. Другі за обсягом стаття витрат – житлово-комунальне господарство і економічна діяльність. Обсяги міжбюджетних трансфертів становили у 2022 р. від 5,57 % до 50,37 % у видатках загального фонду бюджетів старостинських округів.

Основні надходження до місцевого бюджету у вигляді плати за землю забезпечують:

- ВП ПАТ «Західенерго» Бурштинська ТЕС;
- АТ «Укрзалізниця» ;
- ТОВ «Логіст-постач»;
- Галицький НПП;
- КП «Житловик» ;
- ТзОВ «Агрокомпанія Прикарпаття»;
- ТОВ «Мрія Фармінг Карпати»;
- ТзОВ «Галвапно»;
- СГ ТзОВ «Уїзд» .

Економіка

Місто Бурштин відноситься до категорії міст з моноекономікою. Найбільшим підприємством міста є потужний промисловий комплекс - ДТЕК Бурштинська ТЕС. Діяльність компанії ДТЕК впливає на всі сфери життя міста: формування місцевого бюджету (ДТЕК є основним платником місцевих податків), забезпечення рівня зайнятості і доходів населення (заробітна плата працівників підприємства вище від середньої зарплати по Україні).

В цілому промисловий комплекс Бурштинської ТГ представлений:

- Потужним підприємством – Бурштинська ТЕС (постачання електроенергії, пари та кондиційованого повітря), що складає 99,8% у структурі промислової продукції міста Бурштин;

- КП «Житловик» (надання послуг водопостачання, каналізації, поводження з відходами), до якого приєднане внаслідок реорганізації Підприємство житлово-комунального господарства с. Задністрянське;²)

- Підприємствами переробної промисловості (виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, елементи конструкцій збірні для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного) – у м. Бурштин, с. Дем'янів (ПАТ «Домобудівник1»), с. Задністрянське (ТОВ «ГалВапно») та ін.

- Підприємствами малого бізнесу, головним чином зорієнтованого на діяльність у сфері торгівлі, сільського господарства, громадського харчування, послуг для населення та послуг в сфері ІТ. Станом на початок 2023 р. на території Бурштинської ТГ функціонували: юридичних осіб – 188; активних підприємств малого і середнього бізнесу - понад 1690.

Сільське господарство представлено діяльністю:

- господарств населення – 600 га (зернові культури і кормові коренеплоди, картопля);

- сільськогосподарськими підприємствами – 92 га (зернові культури і кормові коренеплоди, картопля);

- фермерськими господарствами – 52 га (зернові культури і кормові коренеплоди).

Житлово комунальне господарство

Створення Бурштинської ТГ змінило структуру житлово-комунального господарства за рахунок значного зростання кількості будинків приватного сектору. В цілому до складу житлово - комунального господарства Бурштинської ТГ входять:

- 103 багатоквартирних будинків м. Бурштин (4-х та 5-ти поверхові панельні будинки, побудовані у 1960-х роках);
- Понад 3000 будинків приватного сектору м. Бурштин;
- Понад 4300 будинків приватного сектору сіл Бурштинської ТГ;
- Водопровідні, каналізаційні, теплові мережі м. Бурштин та інших населених пунктів;
- Мережі зовнішнього освітлення (57 км належать м. Бурштин).

На території Бурштинської громади діє три комунальних підприємства, які надають послуги у сфері ЖКГ:

- КП «Житлово-експлуатаційне господарство» – займається управлінням або, іншим словом, «обслуговуванням» багатоквартирних житлових будинків (61 будинок).

- КП «Еко-Сервіс» – займається наданням послуг з вивезення сміття, обслуговуванням вуличного освітлення та утримання територій загального користування.

- КП «Житловик» надає послуги з водопостачання і водовідведення. Також послуги з управління в 30-ти багатоквартирних будинках надає ФОП Хацевич В. І.

Освіта

Зі створенням Бурштинської ТГ кількість навчальних закладів зростає більш ніж удвічі. Фактична мережа класів та учнів шкіл на 2022-2023 навчальний рік становить:

- **Бурштинська гімназія №1**- 176 учнів (9 класів);
- **Бурштинський ліцей № 2** - 1036 учнів (42 класи);
Насташинська філія – 65 учнів (8 класів);
Слобідська філія – 85 учнів (9 класів);
Юнашківська філія 22 учні (3 класи);
- **Бурштинський ліцей № 3**- 606 учнів (24 класи);
Дем'янівська філія 70 учнів (8 класів);
Новомартинівська філія – 78 учнів (9 класів);
- **Задністрянський ліцей**- 158 учнів (11 класів);
- **Бовшівська гімназія**- 80 учнів (9 класів).

Всього мережа закладів загальної середньої освіти Бурштинської ТГ охоплює навчанням 2376 учнів, 132 класи з них: 1818 учнів м. Бурштин і 558 учнів інших населених пунктів громади. Найбільш заповненими є: Задністрянський ліцей (158 учнів), Слобідська філія (85 учнів), Бовшівська гімназія (80 учнів), Новомартинівська філія (78 учнів), Дем'янівська філія (70 учнів), Насташинська філія (65 учня). Найменше учнів у Юнашківській філії (22 учнів).

Слід відмітити низький рівень наповненості класів філій: якщо у м. Бурштин середня наповненість класу становить 19 учні, то у філіях середня наповненість класу складає 9 учнів.

Відсутність закладів середньої освіти у половині з 18-ти сіл Бурштинської ТГ виводить на перший план проблему шкільних автобусів. Необхідно забезпечити підвезення учнів, дітей та педагогічних працівників, які проживають у сільській місцевості на відстані більше 3 км. Інша важлива проблема пов'язана зі слабкою матеріально-технічною базою шкіл, яка потребує значного покращення.

Мережа закладів дошкільної освіти Бурштинської ТГ складається з:

- 4-х дитячих садочків м. Бурштин,
- 4-х сільських дитячих садочків у селах Бовшів, Дем'янів, Задністрянське, Насташине.
- 2-х дошкільних підрозділів навчально-виховних комплексів у селах Слобода і Новий Мартинів.

З 18-ти сіл Бурштинської ТГ тільки у 6-ти селах функціонують заклади дошкільної освіти. В них виховується 155 дітей, що становить всього 43 % від загальної кількості дітей дошкільного віку.

У 2022-2023 навчальному році у закладах дошкільної освіти функціонує 31 група, в яких навчаються та виховуються 620 дітей.

Організація підвозу учнів із сільської місцевості до місця навчання та в зворотному напрямку залишається одним із найважливіших питань.

Проблеми, що об'єднують всі заклади дошкільної освіти Бурштинської ТГ, пов'язані з їх незадовільним матеріально-технічним станом. Більшість закладів освіти потребує ремонту і реконструкції з метою підвищення їх енергоефективних характеристик.

У Бурштинській гімназії №1, Бурштинському ліцеї №2, Бурштинському ліцеї №3, Задністрянському ліцеї станом на 15.12.2022 р. функціонує 20 інклюзивних класів, в яких навчаються 25 дітей з ООП (особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту).

У Бурштинському ЗДО №2 «Берізка», Бурштинському ЗДО №3 «Світлячок» функціонують три інклюзивні групи, в яких навчаються та виховуються троє дітей з ООП.

Корекційні та консультативні послуги дітям з ООП Бурштинської ТГ забезпечує Інклюзивно-ресурсний центр Галицької міської ради на умовах укладеної угоди про співпрацю.

Медицина

Медичне обслуговування мешканців Бурштинської ТГ здійснюється 7 медичними закладами, розташованими у м. Бурштин і селах Бурштинської ТГ. До складу мережі медичних закладів входять:

- Комунальне некомерційне підприємство «Бурштинська центральна міська лікарня», розташовано у м. Бурштин і обслуговує міське і сільське населення Бурштинської ТГ;

- Комунальне некомерційне підприємство «Бурштинський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» (м. Бурштин);

- 4 амбулаторії загальної практики – сімейної медицини (АЗПСМ) – м. Бурштин та у селах Бовшів, Задністрянське, Старий Мартинів.

- 1 фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАП) с. Вигівка.

У 2022 році з бюджету Бурштинської громади вагому підтримку надано медичній галузі. 11496932 тис грн у 2022 році спрямовано з місцевого бюджету на покращення умов в КНП «Бурштинська центральна міська лікарня». Найбільшу частину коштів з місцевого бюджету використано на ремонтні роботи: проведено капітальний ремонт приймального відділення для влаштування комп'ютерного томографа, проведено поточні ремонти акушерського відділення для ВПО, санвузлів для облаштування місць ВПО, харчоблока. Також збудовано нову каналізаційну систему, здійснено технічне переоснащення електромереж, замінено трубопроводи, вікна, двері, встановлено бруківку. За кошти державної субвенції збудовано кисневу станцію, придбано нове медичне обладнання. Зокрема для КНП «Бурштинська центральна міська лікарня» передали пересувний рентгенівський діагностичний апарат. Він використовується у реанімаційному відділенні, де перебувають важкохворі пацієнти. У грудні 2022 року Бурштинська міська лікарня отримала станцію супутникового зв'язку STARLINK.

КНП «Бурштинський центр первинної медико-санітарної допомоги», який обслуговує 17600 задекларованих осіб. У структурі Центру перебувають 4 амбулаторії загальної практики сімейної медицини: Бурштинська, Бовшівська, Задністрянська та Старомартинівська, а також - ФАП с. Вигівка, МПТБ (медичні пункти тимчасового базування) с. Тенетники, с. Наташине, с. Юнашків, с. Коростовичі, пункт здоров'я с. Діброва.

Культура

До мережі закладів культури Бурштинської ТГ входять:

Заклади культури м. Бурштин:

- Будинок культури ім. Т.Г. Шевченка;
- ПК «Прометей»;
- Бібліотека ПК «Прометей»;
- Бурштинська міська бібліотека для дітей;
- Бурштинська міська бібліотека для дорослих;
- Бурштинська міська дитяча музична школа;
- Історико-етнографічний музей «Берегиня»;
- Музей визвольної боротьби;
- Оркестр духових інструментів.

Сільські заклади культури, які є структурними підрозділами відділу культури, туризму і зовнішніх зв'язків Бурштинської міської ради:

- будинки культури: с. Бовшів, с. Дем'янів, с. Задністрянське, , с. Насташине, с. Тенетники
- клуби: с. Вигівка, с. Коростовичі, с. Куропатники, с. Куничі, с. Озеряни, с. Слобода, с. Старий Мартинів, с. Новий Мартинів, с. Різдваїни, с. Сарники, с. Діброва, с. Юнашків;
- сільські бібліотеки с. Вигівка, с. Дем'янів, с. Бовшів, с. Насташине, с. Слобода, с. Старий Мартинів, с. Тенетники, с. Сарники, с. Юнашків.

Культурний потенціал сіл Бурштинської ТГ в цілому відповідає мінімальним стандартам забезпечення населення культурними послугами, які встановлені у так званому «мінімальному культурному кошику», що розробляється Міністерством культури України.

«Мінімальний культурний кошик» встановлює базовий набір культурних послуг для населених пунктів до 5000 мешканців, до якого входить 5 категорій послуг:

1. Бібліотечні послуги (доступ до інтернету)
2. Послуги з організації аматорської творчості
3. Створення умов для збереження і розвитку народного мистецтва і промислів
4. Забезпечення місця для проведення зібрань та культурних заходів
5. Організація культурного дозвілля мешканців

Слід відмітити, що базовий набір культурних послуг може бути забезпечений на основі функціонування у селі клубного закладу і бібліотеки (табл. 1.9). Існуюча мережа клубних і бібліотечних закладів 18-ти сіл Бурштинської ТГ повністю задовольняє всім вимогам базового рівня «мінімального культурного кошику»:

у 17-ти селах діють клуби або будинки культури (крім с. Заливки), у 9-ти селах функціонують бібліотеки (крім с. Задністрянське, с. Діброва, с. Заливки, с. Коростовичі, с. Куропатники, с. Озеряни, с. Куничі, с. Новий Мартинів, с. Різдяни).

Села, в яких відсутні культурні заклади, знаходяться на відстані 3-4 км від найближчих до них сіл, де функціонують і клуби і бібліотеки.

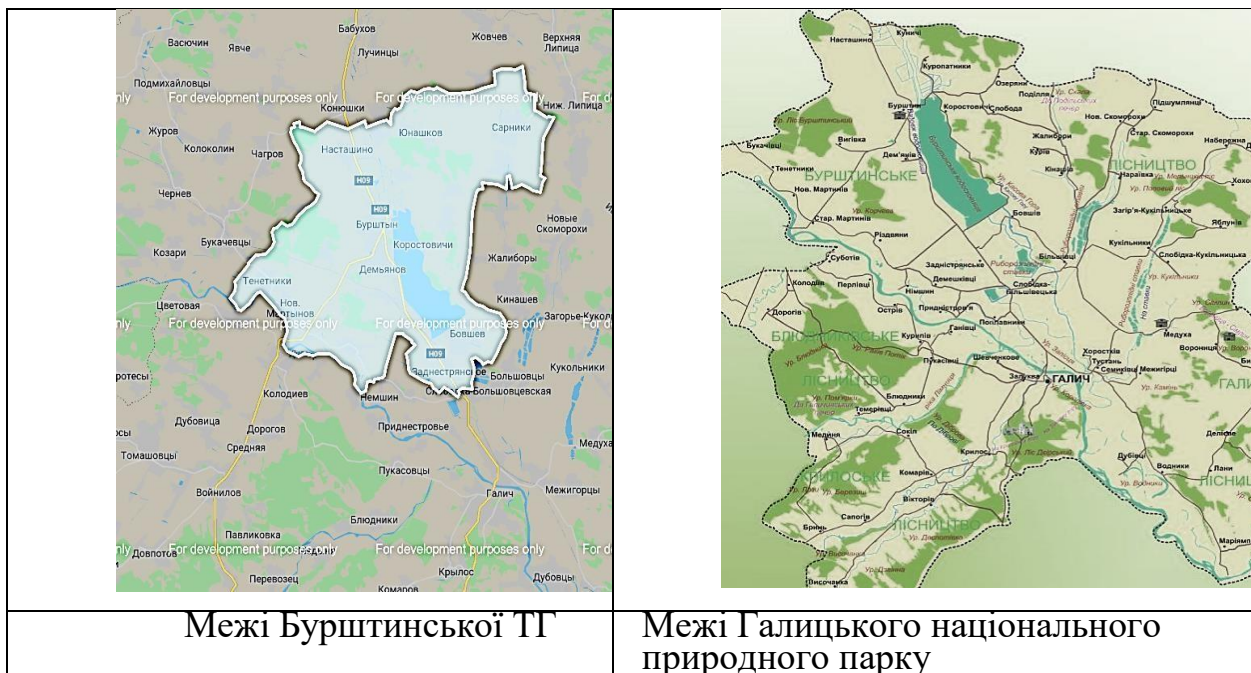
Базовий рівень «мінімального культурного кошику»

<i>Категорії послуг(базовий рівень)</i>	<i>Культурний заклад, що забезпечує надання базових послуг</i>	<i>Вимоги до функціонування культурного закладу</i>
1. Бібліотечні послуги	Бібліотека	<ul style="list-style-type: none"> - Бібліотека відкривається на 500-750 жителів зони обслуговування. - Відстань між бібліотеками не перевищує 3 км. - При цьому бібліотека може функціонувати у кожному селі не залежно від кількості населення. - Бібліотека, де працює її штатний працівник повинна бути доступна населенню не менше 16 год. на тиждень. - Бібліотека має забезпечити доступ до Інтернету.
2. Організація аматорської творчості	Клубний заклад (будинки культури, клуб, народний дім, дім народної творчості)	<ul style="list-style-type: none"> - Базовий клубний заклад створюється в населеному пункті до 1500 осіб. - У селах з кількістю жителів понад 300 чоловік, розташованих далі ніж 3 км від базового (найближчого) клубного закладу, має діяти свій клубний заклад. - Клуб має забезпечити не менше 100 місць у залі. - Клуб має бути забезпечений пристосованими приміщеннями для функціонування клубних формувань, а також кіноустановкою.
3. Умови для збереження народного мистецтва і промислів		
4. Місце для проведення зібрань та культурних заходів		
5. Організація культурного дозвілля мешканців		

Рекреаційний потенціал

Завдяки своєму рекреаційному потенціалу Бурштинська ТГ може посісти вагомe місце в туристичній інфраструктурі області. На території Бурштинського лісництва, зосереджені значні лісові ресурси, а водні ресурси займають понад 50% всіх водойм Галицького району.

Практично вся територія Бурштинської ТГ входить до складу Галицького національного природного парку (НПП), створеного у 2004 році, який охоплює долину ріки Дністер та його допливів – Лімниці, Лукви, Гнилої Липи. Бурштинське водосховище належить до Галицького НПП на особливих умовах – воно входить до складу парку, але без вилучення у землекористувачів.

Межі Галицького національного природного парку і Бурштинської ТГ

Найбільш цінними у природоохоронному та рекреаційному значенні є:

- лісові урочища: «Корчева» (поблизу с. Дем'янів), «Тенетники» (с. Тенетники), «Вертебиста», «Дуброва та Язвин» «Юнашківське болота» (с. Юнашків), «Куропатницький Камінь» (с. Куропатники);
- лучно-степові ділянки: «Касова Гора» (поблизу с. Бовшів), «Озеряни»;
- водно-болотні комплекси: Бурштинське водосховище, риборозплідні ставки.

Для розвитку туристичної інфраструктури громади необхідно використовувати переваги національних природних парків, пов'язані з природоохоронною діяльністю.

ДОСЛІДЖЕННЯ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ БУРШТИНСЬКОЇ ТГ

Відповідно до досліджень Академії публічно-приватного партнерства яке було здійснено у 2018 році була сформована думка на основі анкетного опитування 30-ти висновків, які надали відповіді стосовно проблем і перспектив розвитку 18-ти населених пунктів, що увійшли до складу Бурштинської ТГ.

Попереднє опитування, яке дозволило оцінити поточний стан і перспективи розвитку громади, виконувалося на стадії розробки «Стратегії сталого розвитку м. Бурштин до 2030 року». Його результати були покладені в основу визначення важливості стратегічних напрямів розвитку. Теперішнє опитування, яке стосується оцінки ситуації у 18-ти селах старостинських округів, має доповнити результати попереднього опитування.

Відповідно фактор війни, коронавірусу і можливості тилового регіону, як основи зростання дослідження не проводились. Детальніше про них у наступному розділі, чинників які варто враховувати при здійсненні стратегічного вибору.

Нижче представлено думка експертів щодо бачення окремих питань пріоритетних напрямів подальшого розвитку своїх населених пунктів від 2016 року

Результати експертного опитування щодо перспективних напрямків розвитку населених пунктів

Перспективні напрямки розвитку населених пунктів	% експертів, які визначили пріоритет напрямку		
	На 1 місці	На 2 місці	На 3 місці
Створення умов для зростання рівня зайнятості	30	10	20
Подальший розвиток сільського господарства (розвиток фермерства, вирощування, переробка продукції рослинництва та тваринництва)	29	40	0
Подальший розвиток транспортної та комунальної інфраструктури	23	7	17
Покращення якості довкілля (якість води, повітря, поводження з відходами тощо)	10	17	13
Поліпшення якості і доступності медичного обслуговування населення	3	13	3
Інші напрями розвитку	5	13	47
ВСЬОГО	100	100	100

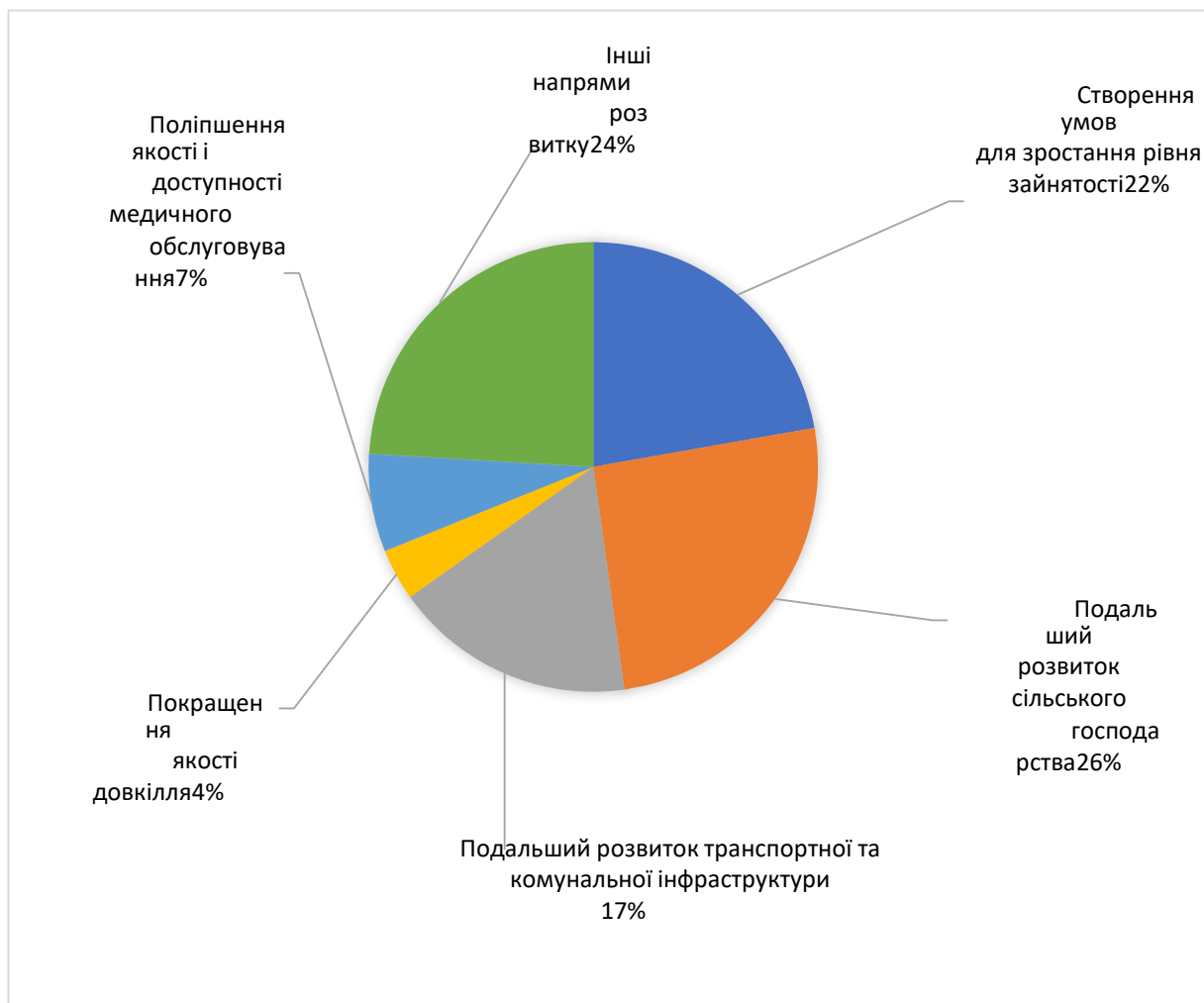
Першими серед пріоритетів розвитку населених пунктів на думку більшості експертів є:

- створення умов для зростання рівня зайнятості населення (на думку 30 % експертів);
- подальший розвиток сільського господарства та підтримка фермерства (29 % експертів);
- розвиток транспортної та комунальної інфраструктури (23 % експертів).

В той же час, для 40 % експертів подальший розвиток сільського

господарства є другим за важливістю напрямом розвитку.

Найвагомішим серед пріоритетів третього рівня 20 % експертів вважають забезпечення зайнятості населення. В цілому, перелічені в таблиці п'ять перспективних напрямів є найважливішими для подальшого розвитку населених пунктів Бурштинської ТГ

В ході визначення проблем кожного населеного пункту найсуттєвіші з них були перенумеровані експертами у порядку їх пріоритетності (найважливіша проблема на 1-місці, найменш важлива – на останньому). В результаті кожна з проблем отримала початкову оцінку у відповідності з її пріоритетом: чим нижче оцінка проблеми, тим вище її важливість у розвитку населеного пункту.

На основі отриманих початкових оцінок були розраховані зведені оцінки старостинських округів за показниками, наведеними у таблиці.

Перелік узагальнених показників експертного опитування

№	Узагальнені показники експертного опитування
1	Оцінка потенціалу розвитку виробництва
2	Оцінка рівня підтримки малого бізнесу
3	Оцінка розвитку с/г (у т. ч. фермерства)
4	Оцінка розвитку переробної галузі (с/г продукції)
5	Оцінка проблем зайнятості населення
6	Оцінка якості і доступності освіти
7	Оцінка розвитку сфери культури
8	Оцінка стану медичного обслуговування
9	Оцінка розвитку туристично-рекреаційної галузі
10	Оцінка розвитку транспортної інфраструктури
11	Оцінка розвитку комунальної інфраструктури
12	Оцінка якості довкілля (повітря, вода)
13	Оцінка проблем поводження з відходами
14	Оцінка проблем водовідведення, підтоплення, берегоукріплення
15	Оцінка проблем ресурсозбереження комунальних мереж
16	Оцінка проблем підвищення енергоефективності будівель
17	Оцінка рівня надання адміністративних послуг

Згідно методики розрахунку зведених оцінок, їх значення визначаються в інтервалі [0, 20]. Чим нижча оцінка, тим вагомішими і чисельнішими є проблеми округу, вказані експертами. Навпаки, чим вища оцінка, тим менше проблем існує в окрузі. Оцінка 20 означає повну відсутність проблем.

Аналіз отриманих результатів дозволив визначити найбільш проблемні сфери життєдіяльності кожного із старостинських округів. На думку експертного середовища вирішення цих проблем є критично важливим для подальшого сталого розвитку Бурштинської ТГ в цілому.

Так, за експертною оцінкою найбільшою проблемою с. Бовшів є низький рівень зайнятості, що впливає на життєвий рівень мешканців округу: тільки 84 % працездатного населення мають робочі місця.

На другому місці є екологічні проблеми. В першу чергу це стосується проблем забруднення атмосферного повітря та якості питної води.

Третє місце посідають проблеми, пов'язані з розвитком комунальної і транспортної інфраструктури: стан мереж водопостачання, транспортне сполучення, якість ремонту доріг.

Експертні оцінки проблем розвитку Бовшівського старостинського округу.

У с. Дем'янів та с. Вигівка на першому місці стоять проблеми якості довкілля, серед яких проблеми водовідведення, підтоплення та берегоукріплення.

На другому місці за важливістю визначаються проблеми, які впливають на якість життя мешканців, зокрема, підвищення якості та доступності освіти і медичного обслуговування, розвиток культурної сфери, туристично-рекреаційної галузі. Третє місце займають проблеми розвитку інфраструктури, в першу чергу, комунальної галузі.

Експертні оцінки проблем розвитку Дем'янівського старостинського округу

На думку експертів, у с. Задністрянське на першому місці стоять проблеми низького рівня зайнятості населення, необхідність створення нових робочих місць, особливо для молоді.

На другому місці - проблеми розвитку комунальної інфраструктури, третє місце займають екологічні проблеми (якість води, повітря, поводження з відходами)

Експертні оцінки проблем розвитку Задністрянського старостинського округу

Головною проблемою для мешканців с. Коростовичі та с. Куропатники, на думку експертів, є зайнятість населення. На другому місці – розвиток комунальної і транспортної інфраструктури, на третьому місці проблеми економічного розвитку, зокрема, підтримка розвитку малого бізнесу та сільськогосподарського виробництва

Також і за експертними оцінками найбільш проблемними для мешканців с. Насташине і с. Куничі є питання:

- створення нових робочих місць
- розвиток фермерства і сільськогосподарського виробництва та підтримка малого бізнесу;
- підвищення якості і доступності освіти та розвиток культурної сфери (у тому числі туристично-рекреаційної галузі)

Експертні оцінки проблем розвитку Насташинського старостинського округу.

Найголовнішою проблемою мешканців Озерянського округу є низький життєвий рівень, пов'язаний в першу чергу з відсутністю нових робочих місць та високим рівнем безробіття. На другому і третьому місцях майже з однаковими оцінками проблеми розвитку комунальної інфраструктури та підвищення якості медичного обслуговування населення.

Експертні оцінки проблем розвитку Озерянського старостинського округу

Основні проблемні напрями розвитку Сарниківського округу становлять:

- підвищення рівня зайнятості населення;
- розвиток комунальної і дорожньо-транспортної інфраструктури;
- створення умов для розвитку сільськогосподарського виробництва та підтримки фермерських господарств

Експертні оцінки проблем розвитку Сарниківського старостинського округу

Основною проблемою Старого Мартиніва і Різдян є низький рівень доходів населення внаслідок відсутності робочих місць. Крім того, сталий розвиток округу потребує вирішення проблем комунальної і транспортної інфраструктури. Підвищення якості життя населення залежить від покращення медичного обслуговування мешканців, подальшого розвитку освітньої та культурної сфери (у т. ч. туристично-рекреаційної галузі)

Експертні оцінки проблем розвитку Старомартинівського старостинського округу

На першому місці у Тенетниківському окрузі майже з однаковими оцінками визначені проблеми рівня і якості життя населення округу. Це проблеми зайнятості населення, якості і доступності освіти, медичного обслуговування, розвитку культурної та туристичної сфери.

З невеликим відривом визначена важливість вирішення проблем економічного розвитку (розвиток переробної сільськогосподарської галузі, підтримка розвитку фермерства).

Важливе значення мають проблеми забезпечення якісного довкілля (вирішення проблем поводження з відходами, проблем водовідведення, підтоплення, берегоукріплення)

Експертні оцінки проблем розвитку Тенетниківського старостинського округу

Головною проблемою мешканців с. Юнашків є забезпечення зайнятості населення округу. Майже однаковими за важливістю є проблеми якості життя населення (якість і доступність освіти, медичного обслуговування і розвиток культурної сфери) і якості довкілля (поводження з відходами, якість води і повітря, проблеми водовідведення, підтоплення).

Важливим для мешканців округу є вирішення проблем комунальної і транспортної інфраструктури

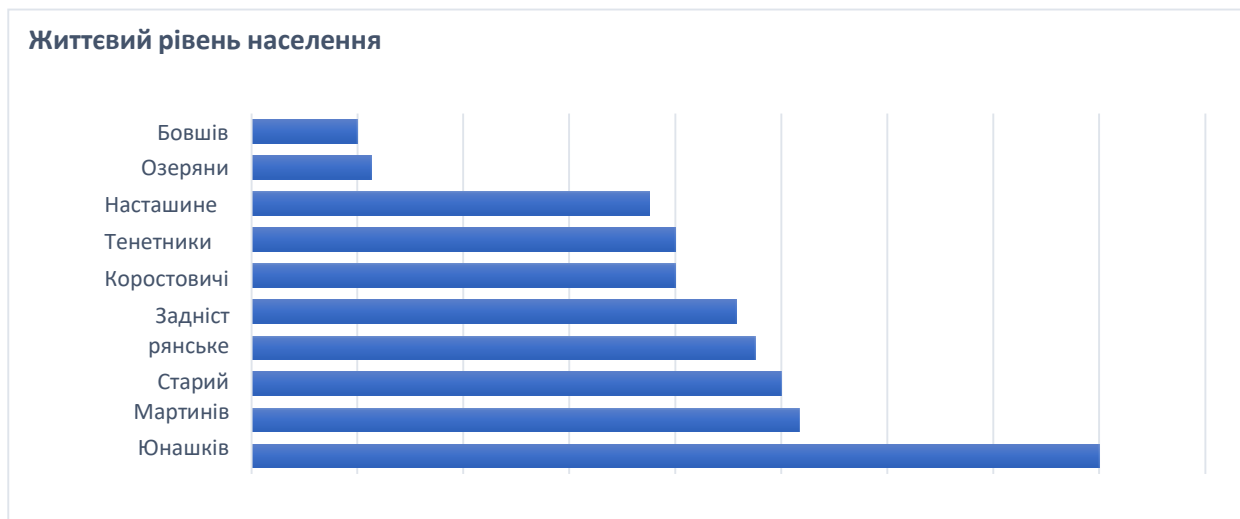

Експертні оцінки проблем розвитку Юнашківського старостинського округу

Поглиблений аналіз розрахованих оцінок дозволяє визначити найбільш загальні проблемні напрями, що притаманні практично всім населеним пунктам і які оцінені експертами, як кризові: в першу чергу це проблеми, пов'язані з життєвим рівнем населення, проблеми забезпечення якості життя населення, проблеми комунальної і транспортної інфраструктури, проблеми економічного розвитку і якості довкілля.

Узагальнюючи думку експертів слід зазначити, що важливішою проблемою мешканців всіх округів є низький рівень доходів, пов'язаний з недостатністю робочих місць, низьким рівнем заробітних плат і пенсій, недостатнім соціальним забезпеченням.

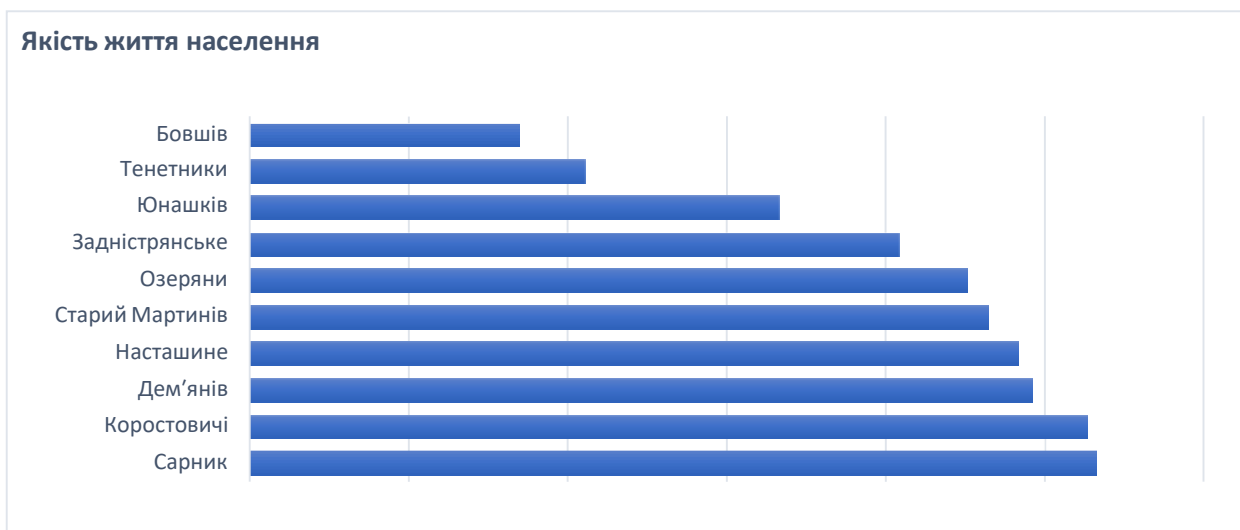
Найбільш актуальними ці проблеми є для населення с. Бовшів і с. Озеряни, найменш важливими, на думку експертів, ці проблеми є для мешканців с. Дем'янів.

Рейтинг округів за оцінкою проблем підвищення життєвого рівня населення.

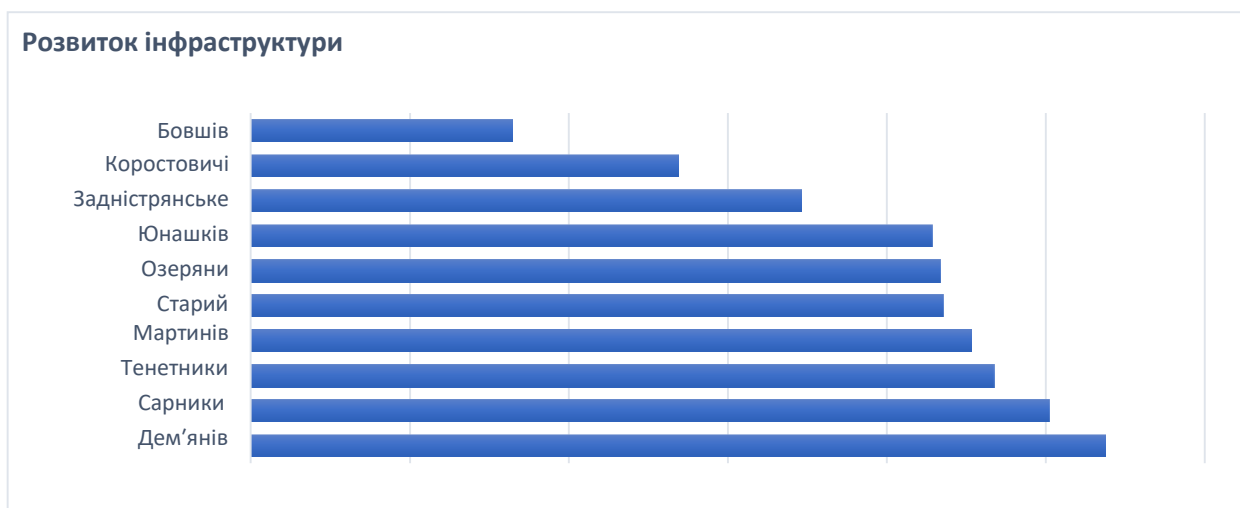
Важливим проблемним напрямом, що стосуються мешканців всіх округів, є забезпечення якості життя – освітнє, медичне, культурне забезпечення населення.

Найбільш критичним стан з забезпеченням достойної якості життя становить для мешканців Бовшів та Тенетників. Найбільш задоволеними зі станом речей у цій сфері мешканці Коростовичів та Сарників.

Рейтинг округів за оцінкою проблем забезпечення якості життя населення

Практично для всіх округів важливою є необхідність вирішення транспортних і комунальних проблем. Результати анкетного опитування вказують на важливість розвитку транспортної і комунальної інфраструктури у с. Бовшів та с. Коростовичі. Для с. Дем'янів та с. Насташине, на думку експертів, ці проблеми є менш актуальними

Рейтинг округів за оцінкою проблем розвитку транспортної і комунальної інфраструктури.

Отже, зважаючи на думку експертного середовища, сталий розвиток населених пунктів старостинських округів Бурштинської ТГ потребує, в першу чергу, вирішення проблем розвитку найбільш важливих напрямів які б робили вклад у:

- Життєвий рівень населення
- Якість життя населення
- Розвиток інфраструктури
- Якісне довкілля
- Економічний розвиток

АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ СТАРОСТИНСЬКИХ ОКРУГІВ БУРШТИНСЬКОЇ Т

В комплексній оцінці стану та перспектив розвитку сільської складової Бурштинської ТГ який здійснено Академії публічно-приватного партнерства експертні дані були доповнені статистичними даними, наданими фахівцями Бурштинської міської ради.

Такий аналіз дозволив отримати більш об'єктивну картину потенціалу розвитку сільської складової Бурштинської ТГ, оскільки базується на об'єктивних даних офіційної статистики, а також виключає суб'єктивну складову, яка притаманна експертним оцінюванням.

Розрахунок рейтингових оцінок базується на використанні методу порівняльного кількісного оцінювання. Згідно методології застосування цього методу, одночасно з визначенням фактичних значень показників встановлюються їх максимальні (порогові) значення. Порівняння реальних і максимальних оцінок забезпечує основу для подальшого аналізу отриманих результатів. Методика аналізу базувалася на припущенні, що інтегровані оцінки порогових значень дорівнюють 1. Оскільки фактичні значення кожного показника не можуть перевищувати його максимальне значення, розраховані рейтингові оцінки не виходять за межі інтервалу $[0,1]$. Чим вище рейтингова оцінка округу, тим кращі його потенціальні можливості розвитку.

Проведені розрахунки дозволяють оцінити потенційні можливості розвитку кожного старостинського округу з урахуванням тих важливих проблем, які були визначені на основі експертного опитування.

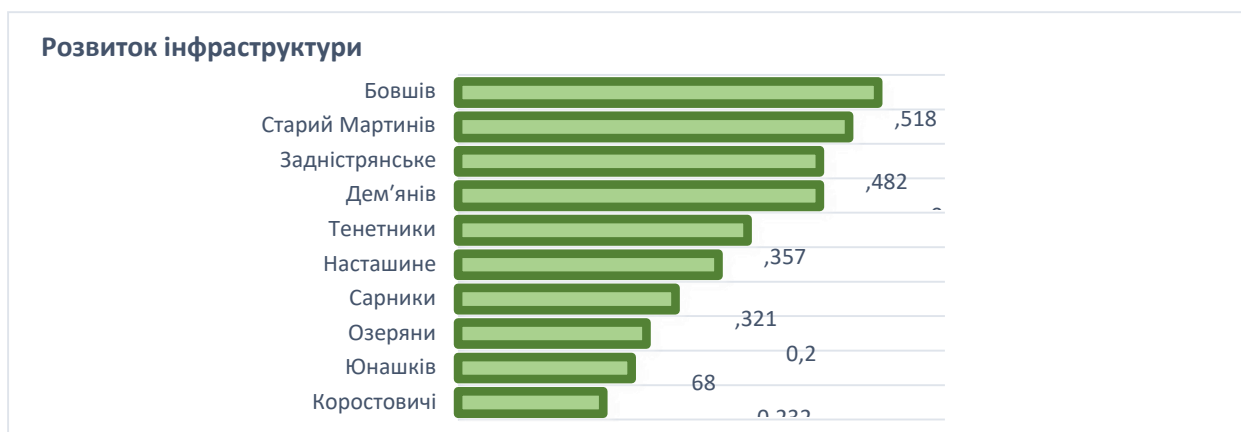
Так, за стратегічним напрямом «Енергоефективність і ресурсозбереження» найвищий потенціал розвитку серед сіл громади мають Озеряни. Найбільші проблеми розвитку цього напрямку у с. Бовшів

Рейтинг округів за потенціалом розвитку напрямку «Енергоефективність і ресурсозбереження»

Найбільший потенціал економічного розвитку в таких старостинських округах, як Дем'янівський та Задністрянський. Найменші потенціальні можливості економічного розвитку у с. Коростовичі і с. Тенетники.

Для розвитку дорожньо-транспортної і житлово-комунальної інфраструктури найбільші потенційні можливості у с. Бовшів, с. Старий Мартинів, с. Задністрянське. Найнижче в рейтингу сіл Сарники, Озеряни, Юнашків, Коростовичі

Рейтинг округів за потенціалом розвитку напрямку «Розвиток інфраструктури»

Найбільш гостро проблема забезпечення якісного довкілля стоїть у с. Бовшів. Однак, потенціальні можливості інших округів також далекі від оптимального рівня: найвища оцінка становить тільки 0,722 від максимальної оцінки, яка дорівнює 1

Рейтинг округів за потенціалом розвитку напрямку «Якість довкілля»

Існують значні проблеми у забезпеченні достойної якості життя населення старостинських округів. Так, найвища оцінка (с. Сарники, 0,537) складає трохи більше половини від оптимально можливої оцінки.

Рейтинг округів за потенціалом розвитку напрямку «Якість життя населення»

Оцінка життєвого рівня (рівня зайнятості, доходів, соціального забезпечення) населення старостинських округів Бурштинської ТГ. Найвища оцінка (с. Бовшів)

Рейтинг округів за потенціалом розвитку напрямку «Життєвий рівень населення»

На відміну від цього значно краще оцінюється стан і потенційні можливості сталого розвитку державного управління. Найвищі оцінки наближаються до оптимального рівня, а найнижча оцінка (с. Старий Мартинів) становить 86,6 % від оптимальної

Рейтинг округів за потенціалом розвитку напрямку «Життєвий рівень населення»

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ ЯКІ ВАРТО ВРАХОВУВАТИ ПРИ ЗДІЙСНЕНІ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

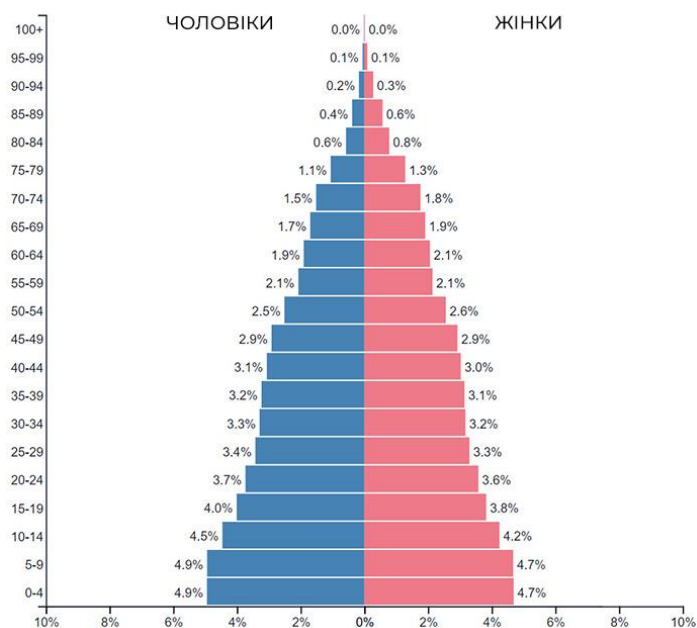
Зміна структури населення

За другу половину 20-го століття населення Землі подвоїлося. Людей, які народилися у 1945-1960 роках досягли працездатного віку, забезпечували зростання світової економіки високими темпами. Проблема – після них залишилося мало внуків. Люди переїхали до міст, і тепер все більше думають про освіту та кар'єру та все менше впевнені у майбутньому своїх дітей. У західних країнах помітили, що молоде покоління живе бідніше, ніж їхні батьки, через складність оплатити навчання та придбати житло. Також через культурні зміни та відсутність перспектив багато жінок відмовляються народжувати. Зараз в сім'ях в середньому народжується менше двох дітей, чого недостатньо для природного зростання населення. Старіння населення називають бомбою уповільненої дії для світової економіки, яка стане катализатором масштабних змін.

Старіння населення

Раніше одного пенсіонера могли утримувати кілька його онуків, з доходів яких робилися відрахування до пенсійних фондів. Тепер на пенсію виходять ці онуки й утримувати їх буде малочисельне потомство. Феноменом є демографічна ситуація в Ізраїлі. Країна десятиліттями перебуває в стані війни і має високий рівень економічного розвитку, однак народжуваність стабільно зростає з року в рік.

Міграція

У розвинених країнах не вигадали жодної соціальної програми, яка б стимулювала людей народжувати понад двоє дітей, тому уряди використовують найпростіший метод компенсації втрати населення: запрошують мігрантів. Талановиті люди їдуть до розвинених країн з бідних, а до бідних – з іще бідніших. Українці залишаються головним постачальником працездатного населення для ЄС. Тільки у 2021 році Євросоюз видав їм 875 тис посвідок на проживання. Це в шість разів більше, ніж громадянам Марокко – другому номеру в списку країн, з яких люди мігрують у ЄС. В Україну раніше їхали мігранти із Середньої Азії, Афганістану та Ірану. В Україні за 30 років депупуляція склала більш як 20 млн чол, або 40%. Найбільшу частку цього процесу відбулося за останніх 2 роки війни.

Час для молоді

Ринок переходить на бік працівників, оскільки бізнес та урядові організації відчують дефіцит робочої сили. Кваліфіковані спеціалісти матимуть більше простору, щоб вибирати кращі умови та зарплату. Організації змушені відмовлятися від обмежень щодо віку і брати на роботу більше молоді та пенсіонерів. Подібне відчують і українські роботодавці після хвилі міграції у 2022 році.

Автоматизація та технологічність процесів

Бізнес активніше інвестуватимуть автоматизацію. Від цього виграють здебільшого робітники з освітою, яких не можна замінити машиною чи штучним інтелектом

Рух капіталу

Зрештою, рано чи пізно капітал зверне увагу на країни, де середній вік становитиме менше років. Перед урядам таких країн доведеться забезпечити політичну стабільність та навчитися захищати власність, що наразі вдалося небагатьом. В Україні попри декларування в цьому плані не сприятливі умови.

Урбанізація

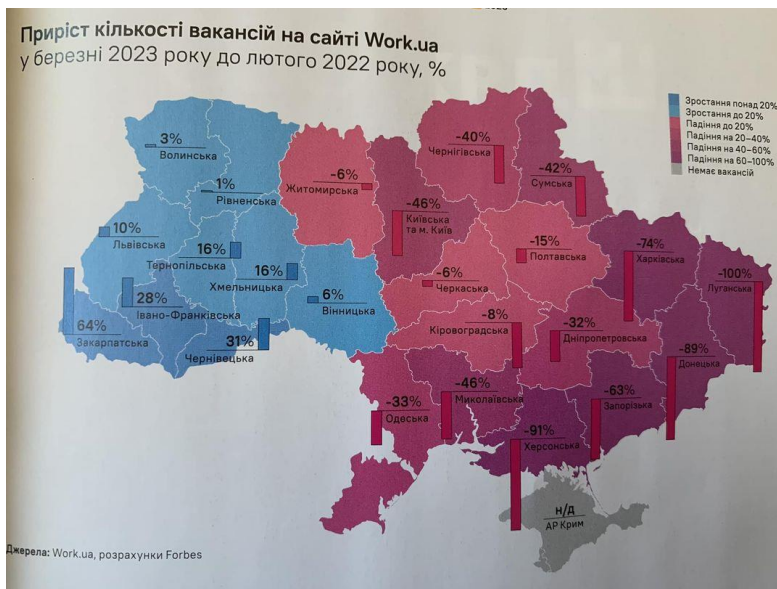
У 2050 році 75% людей будуть жити на урбанізованих територіях. Тобто, під урбаністичні поселення будуть використовувати площі, де зараз вирощується їжа. Проте існує зворотній тренд переселення людей з перенасичених міст у села.

Розумна спеціалізація

В ЄС більшість регіонів в своїх Стратегіях розвитку передбачили розумну спеціалізацію. Це ті напрямки економіки, які дадуть найкращий ріст від інвестування.

Міграція ділової активності

За даними порталу work.ua приріст кількості вакансій у березні 2023 року до лютого 2022 року, %

Зростання впливу громадської активності

За даними досліджень в Україні частка молоді, що займається волонтерством, зросла з 20% до 42%. На противагу 6%, які вперше долучилися до волонтерської діяльності протягом останніх 12 місяців в 2021 році, у 2022 році таких було вже 30%. Також значно збільшилась частка молодих людей, які серед

життєвих цілей зазначили — бути корисними своїй країні: з 6% у попередній хвилі до 37% цього року. **Зростання** частки тих, хто не хоче виїжджати з України з 49% в 2021 році до 66%. Це може пояснюватись як посиленням патріотичних настроїв та соціальної згуртованості, так і виїздом частини молоді за кордон (тоді як ті, хто не хотів виїжджати, частіше залишались в Україні або повертались з-за кордону). Бажання 76% молодих людей, які виїхали через війну за кордон, повернутись в Україну. Зокрема, 64% планують повернутися до свого населеного пункту, в якому раніше проживали, і тільки 2% — вже до іншого (решта не визначились). Прикметно, що 57% молоді за кордоном серед найважливіших цілей в житті зазначили бути корисними Україні. За словами переважної більшості опитуваних (72%), вони готові долучатися до процесу відновлення у своїй громаді, але лише 1% відповіли, що вже це роблять.

PESTLE аналіз

PESTLE — це інструмент для аналізу зовнішнього середовища. Він включає політичні (**P**olitical), економічні (**E**conomic), соціальні (**S**ocial), технологічні (**T**echnological), юридичні (**L**egal) аспекти та фактори навколишнього середовища (**E**nvironmental). Для Бурштинської територіальної громади після оцінки соціально економічної діагностики під час засідань робочих груп перед проведенням SWOT аналізу було проведено PESTLE аналіз, що дозволив попередньо ідентифікувати зовнішні чинники які варто враховувати при здійсненні стратегічного вибору.

Ідентифікація факторів середовища, які можуть вплинути на розвиток

Назва області:

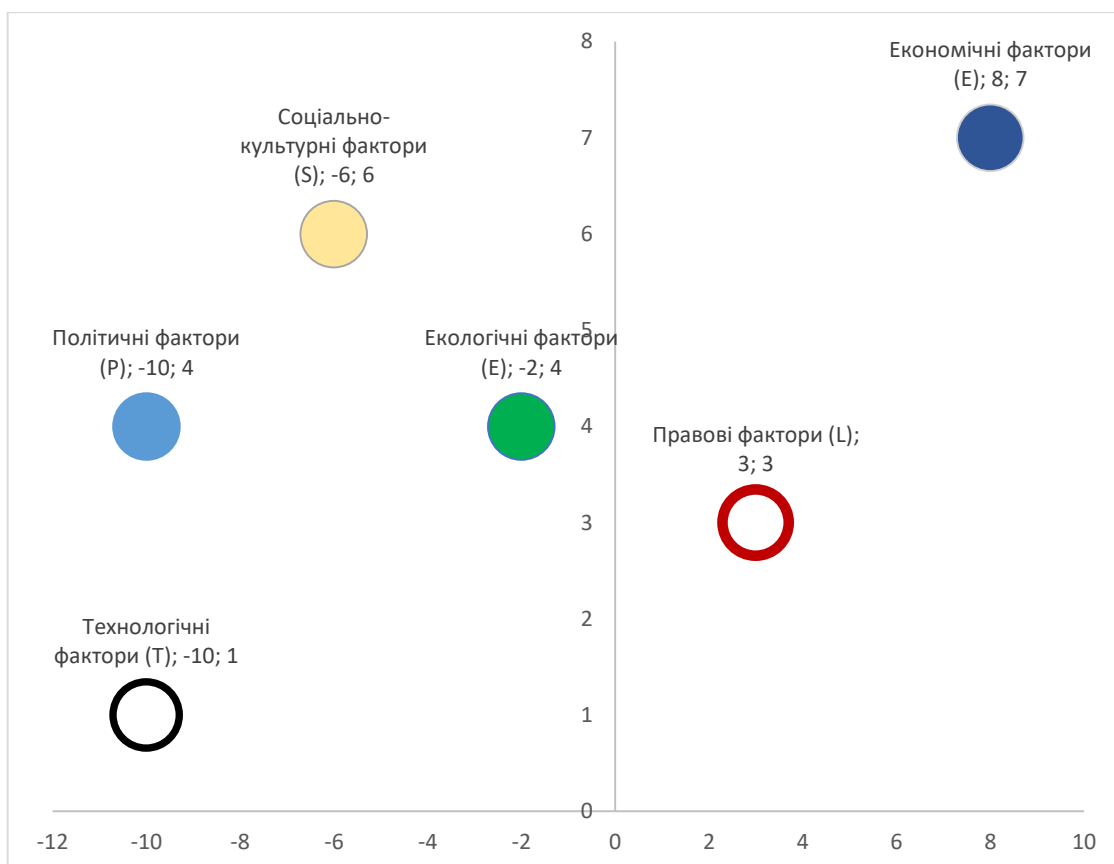
Назва громади:

Послуга / сфера діяльності:

**Івано-
Франківська
Бурштинська
Local development
strategy**

№	Фактор	Тип фактору	Потенційний вплив фактору	Рівень впливу	Оцінка впливу
1	Війна і ескалація, ракетні обстріли	Політичний	Негативний	Високий	-3
2	Незавершеність реформи децентралізації, не прогнозовані зміни в законодавстві щодо повноважень ОМС	Правовий	Негативний	Середній	-2
3	Геополітичні зміни до міжнародної підтримки України	Політичний	Негативний	Середній	-2
4	Наближення екологічних стандартів до неможливості працювати вугільним станціям таким як Бурштинська ДТЕК з одночасним вивільненням працівників	Технологічний	Негативний	Критичний	-10
5	Послаблення української економіки і відповідно доходів населення	Економічний	Негативний	Середній	-2
6	Старіння та зміна структури населення	Соціально-культурний	Негативний	Середній	-2
7	Оміління рік, погіршення стану водних горизонтів	Екологічний	Негативний	Високий	-3

8	Нові воєнні міжнародні загострення (Ізраїль, Палестина, Вірменія, Азербджанан, Китай, Тайвань) у вибудові міжнародних силових блоків на карті світу	Політичний	Негативний	Високий	-3
9	Стратегічна підтримка та вклад у розвиток місцевої і української енергетики	Економічний	Позитивний	Високий	3
10	Доступні інструменти Транскордонного співробітництва в межах програм INTEREG NEXT PL-UA, INTEREG NEXT HU-SK-RO-UA, INTEREG NEXT RO-UA, INTEREG DUNABE	Економічний	Позитивний	Середній	2
11	Посилення ролі молодіжної активності та молодіжної взаємодія що створюють вклад в місцевий розвиток	Соціально-культурний	Позитивний	Низький	1
12	Внутрішній туристичний запит на рекреаційні можливості Бурштинської ТГ	Соціально-культурний	Позитивний	Середній	2
13	Регіональні можливості Західного макрорегіону України як претендент функціональних типів території де відбуватиметься зростання як у післявоєнній відбудові	Економічний	Позитивний	Середній	2
14	Перенесення акцентів ділової активності з Сходу на Захід	Економічний	Позитивний	Високий	3
15	Катаклізми, повені паводки, стихії що частішають і завдають більших збитків майну та інфраструктурі	Екологічний	Негативний	Середній	-2
16	Геополітичні зміни до міжнародної підтримки України	Політичний	Негативний	Середній	-2
17	Тягар захворювань	Соціально-культурний	Негативний	Середній	-2
18	Слабка народжуваність Старіння населення	Соціально-культурний	Негативний	Середній	-2
19	Підвищення негативного сальдо міграції та темпів регресуючої демографії	Соціально-культурний	Негативний	Високий	-3
20	Кліматична адженда і актуальні екологічні чисті та нейтральні проекти	Екологічний	Позитивний	Високий	3
21	Диверсифікація економіки у напрямку логістичних частин (транспорт, склад), спорту, рекреації, нової енергії	Економічний	Позитивний	Низький	1
22	Співпраця вугільних та енергетичних міст у налагодженні ефективної взаємодії щодо трансформації	Правовий	Позитивний	Середній	2

Зовнішні фактори за ступеню впливу на громаду виглядають наступним чином

Фактор	Кількість ідентифікованих факторів	Кількість ПОЗИТИВНИХ факторів	Оцінка впливу ПОЗИТИВНИХ факторів	Кількість НЕГАТИВНИХ факторів	Оцінка впливу НЕГАТИВНИХ факторів	Оцінка середовища	Середовище
Політичні фактори (P)	4	0	0	4	-10	-10	Переважають негативні фактори
Економічні фактори (E)	7	5	11	2	-3	8	Переважають позитивні фактори
Соціально-культурні фактори (S)	6	2	3	4	-9	-6	Переважають негативні фактори
Технологічні фактори (T)	1	0	0	1	-10	-10	Переважають негативні фактори

							фактори
Екологічні фактори (E)	4	1	3	2	-5	-2	Переважають негативні фактори
Правові фактори (L)	3	2	5	1	-2	3	Переважають позитивні фактори

SWOT аналіз

SWOT-аналіз, згідно із методологією стратегічного планування на нижньому адміністративно-територіальному рівні, дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на середньострокову перспективу, можна розглядати як її сильні та слабкі сторони; виокремити чинники зовнішнього середовища, котрі, із врахуванням специфічних особливостей в Бурштинській територіальній громаді, її соціально-економічного контексту становитимуть для неї можливості для розвитку або бар'єри/загрози, що його стримуватимуть.

Оцінювання місцевої ситуації в Бурштинській територіальній громаді за вище вказаним підходом дозволило виокремити такі чинники внутрішнього і зовнішнього середовищ.

S	W
<ul style="list-style-type: none"> • Професійний людський ресурс енергетиків • Наявність великого стратегічного партнера в громаді ДТЕК • Наявні 2 закладів профтехнічної освіти (коледжі) • Географічне розташування, дорога Н10 • Близькість до кордонів • Бурштинське водосховище • Озера, ставки • Рекреаційний потенціал • Добре розвинені медичні установи • Специфічна кліматична зона • Наявність комунальних служб 	<ul style="list-style-type: none"> • Екологічний стан громади • Міграція • Слабка зайнятість та можливості для працевлаштування • Слабкі можливості для молоді • Низька активність громадян • Демографічне становище • Погана дорожня інфраструктура між центральною садибою і селами • Монопрофільність міста • Застарілий житловий фонд • Тіньовий ринок робочої сили
O	T
<ul style="list-style-type: none"> • Трансформаційні процеси соціальної і інфраструктурної складової • Можливість до диверсифікації місцевої економіки до логістичного, с/г, технологічного, наукового зростання • Можливості трансформації теплогенеруючої енергії на атомна складову - малі атомні генерації • Кліматична адженда і актуальні екологічні чисті та нейтральні проекти • Диверсифікація економіки у напрямку 	<ul style="list-style-type: none"> • Війна і ескалація, ракетні обстріли • Наближення екологічних стандартів до неможливості працювати вугільним станціям таким як Бурштинська ДТЕК з одночасним вивільненням працівників • Нові воєнні міжнародні загострення (Ізраїль, Палестина, Вірменія, Азербджанан, Китай, Тайвань) у вибудові міжнародних силових блоків на карті світу • Подальша втрата людського ресурсу

<p>спорту, рекреації</p> <ul style="list-style-type: none"> • Співпраця вугільних та енергетичних міст у налагодження ефективної взаємодії щодо спільної трансформації • Стратегічна підтримка та вклад у розвиток місцевої і української енергетики • Внутрішній туристичний запит • Доступні інструменти Транскордонного співробітництва в межах програм INTEREG NEXT PL-UA, INTEREG NEXT HU-SK-RO-UA, INTEREG NEXT RO-UA, INTEREG DUNABE • Перенесення акцентів економічної, інвестиційної ділової активності з Сходу на Захід • Регіональні можливості Західного макрорегіону України як претендент функціональних типів території де відбудуватиметься зростання як у післявоєнній відбудові 	<ul style="list-style-type: none"> • Незавершеність реформи децентралізації, не прогнозовані зміни в законодавстві щодо повноважень ОМС • Природні катаклізми, повені паводки, стихії що частішають і завдають більших збитків майну та інфраструктурі • Геополітичні зміни до міжнародної підтримки України • Тягар захворювань • Слабка народжуваність, старіння населення • Підвищення негативного сальдо міграції та темпів регресуючої демографії • Погіршення екологічного стану, обміління рік, погіршення стану водних горизонтів
---	--

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ

Для визначення пріоритетів розвитку робочою групою досліджувались порівняльні переваги як концентровані проявом переваги над іншими громадами в економічній, технічній, організаційній сферах діяльності муніципалітету де стратегічний результат досягається відносно нижчими організаційними фінансовими ресурсами. Ризики розумілись як невизначені події або умови, настання яких в разі виникнення має негативний вплив на Бурштинську територіальну громаду, та такі події призводять до втрат та занепаду в визначеному секторі або ж секторах або в цілому по громаді. Виклики робочою групою розумілись як проблемні ситуації від розв'язання яких залежить подальше функціонування та існування громади

Конкурентні переваги

- Велика електрогенеруюча станція потужністю 2 400 МВт. 12 енергоблоків (потужністю по 200 МВт кожний) має місце в трансформації з збереженням потенціалу та енергоресурсу.
- Розташування громади на трасі державного значення Н10, залізниця логістичний потенціал громади створюють передумови для диверсифікації в логістично-торгівельній сфері
- Важливі є можливості науково технічно індустріалізації на базі місцевих навчальних закладів, і перспективи виробництва високотехнологічної продукції
- Природні водно-рекреаційні дані, водне плесо, та каскад ставків, створюють передумови для спортивно тренувальної та сімейно відпочинкової рекреації, рибництва та реабілітації в умовах суспільного запиту
- Людський потенціал ДТЕК, інженерно-енергетичні спеціалісти, наявність, розвиток нових більш інноваційних галузей в технологічній енергетики створюють передумови для диверсифікації в енергетичній сфері в напрямку малої атомної генерації
- Наявність природних ресурсів, площ, сільськогосподарських земель, кваліфікаційна база технічних працівників створюють передумови для для: технологічного агротехнологічного та/або індустріального парку.

Виклики

- Ракетні обстріли агресора
- Нові директиви по екології в перспективі не дозволяють Бурштинській ТЕС надалі працювати як тепло генерація і на ринок праці вивільняється частина працівників за дефіциту позицій заміщення в нових секторах призведе значні соціальні проблемами в громаді.
- Застарілий житловий фонд, інженерно технічні комунікації м. Бурштин, відносно великі інвестиції у відновлення, без посилення ринку нерухомості без створення кондомініумів стає відновлення практично неможливим.

- Транспортна та комунально сервісна доступність погіршує інтеграцію населених пунктів сільських територій з центром через несистемне експлуатаційне обслуговування відповідно стандартів доріг і систем згідно з ДСТУ

Ризики

- Скорочення потужностей ДТЕК вивільняє трудовий та економічний потенціал, бюджетні надходження скорочуються на 30 до 50%
- Віддаленість і диспропорції в розвитку населених пунктів Бурштинської ТГ формують ризики погіршення якості життя населення в периферії яка знелюднюється
- Інтенсивне природокористування, невирішеність проблеми водопостачання та водовідведення, управління ТПВ, погіршення благоустрою посилює екологічно-естетичні наслідки що в свою чергу негативно відображається на туристично-рекреаційному комплексі і відповідно капіталізації громади

СЦЕНАРІЇ І ПРОГНОЗИ РОЗВИТКУ

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору де деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов у Бурштинській територіальній громаді. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні. Основними сценаріями розвитку є: песимістичний, інерційний та оптимістичний. Песимістичний, пропозиція не обговорювалась робочою групою в зв'язку з недоцільністю.

Інерційний

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку регіону формується з комплексу припущень, що тривалий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку

Базові припущення – над і національний рівень

- Війна в Україні триває, агресор продовжує терор, бойові дії проходять в основному на Сході та Півдні України
- Тили в т.ч об'єкти енергетичної інфраструктури надалі зазнають ракетних обстрілів
- Видатки Держави на безпеку утримання армії та ВПК, соціальні виплати становлять основну статтю витрат Державного бюджету
- Держава в фінансовому плані залежить на 2/3 від міжнародної допомоги
- Населення скорочується в подальшому переїжджає за кордон, де з кожним роком шанси повернутися зменшуються вдвічі. На разі 6,5 млн. українців виїхали за кордон. Це в основному люди працездатного віку, жінки з дітьми
- Перенесення акцентів економічного розвитку з Сходу на Захід продовжується
- В перспективі наступних 10-15 років війна відновлюється з ще більшою потужністю і набуває світового масштабу.

Базові припущення – місцевий рівень

- Об'єкти енергетичної інфраструктури громади агресор обстрілює ракетами, зокрема в осінньо-зимовий сезон
- Частина працездатного населення Бурштинської громади покидає громаду для тимчасового проживання за кордоном
- Економіка громади отримує певні інвестиції, але не достатні для структурних змін

- Зі зміною структури населення скорочуються субвенціальні надходження в місцевий бюджет
- Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади погіршується в цілому в т.ч через інфляційні процеси і не задовольняє потреби муніципалітету та мешканців
- З'являються деякі кошти на модернізацію об'єктів інфраструктури які в принципі не приносять відчутних змін
- Застарілий житловий фонд не модернізується

Модернізаційний

Оптимістичний сценарій будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) а також внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори розвитку. Громада створює внутрішні та активно використовує зовнішні можливості в умовах процесів суспільно-економічного відновлення, відбудови та модернізації України.

Базові припущення - національний рівень

- Україна стає частиною Європейської спільноти і отримує доступність до фінансових інструментів регіонального розвитку
- Державні та приватні Інституції швидко покращують свою спроможність управління розвитком.
- Актуалізується нова Стратегія регіонального розвитку під нові реалії
- Україна у контексті співробітництва з ЄС стає регіональним центром тяжіння певних індустрій в т.ч армія і медицина і спроможна залучати та справедливо трансформувати та використовувати інвестиції.
- Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ стабілізуються
- Держава щоб виконати директиви по стандартах управління ЄС впроваджує системні реформи: судова, податкова, децентралізація, медицина, освіта, земельна та містобудівні які дають позитивний результат для громад, інвесторів, мешканців
- ВВП країни починає динамічне зростання за рахунок низької бази
- Частина населення України повертається
- В Україну заходять нові структурні інвестиції спроможні суттєво модернізувати інфраструктуру та задовольнити існуючі потреби
- Уряд, регіональні органи влади, територіальні громади, некомерційний сектор, медіа та бізнес налаштовані ефективно працювати у відбудові та залишаються згуртованими для побудови нової повоєнної України

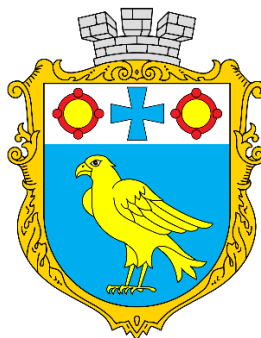
Базові припущення – місцевий рівень

- Для громади встановлюються нові фінансові муніципальні правила адаптовані з тими які є в ЄС. В новій структурі бюджетування громада отримує дохід в більшій мірі з майнових податків в меншій мірі з таких з ПДФО. Ставку місцевого ПДФО можуть зменшити зараз з 64 до скажімо 48 потім до 36

- Громада налагоджує приватно-публічне партнерство
- Громада налагоджує співпрацю і активно співпрацює з сусідніми муніципалітетами, а також з муніципалітетами Європи, що дає доступність до інструментів розвитку
- Громада посилює проектний менеджмент і отримує доступ до Європейських фінансових інструменти розвитку
- У громаді прогресивна, прозора та дієва місцева влада, ефективна система надання послуг, є розуміння пріоритетів розвитку, добре розвинена інфраструктурна база та наявні вільні земельні ділянки, які можна використовувати для розвитку індустріальних парків та рекреаційних зон
- Ключові інфраструктурні та економічні проекти реалізуються
- Рівень якості послуг для мешканців зростає (в т.ч. дороги, каналізування, водопостачання, освіта, медицина, культура, спорт, енергозабезпечення)
- Створюються умови для залучення та розвитку людського капіталу в сферах які підсилюють якірні точки
- Молоді люди активно включаються у процес розвитку громади і залучаються до управління цим розвитком
- Мешканці, бізнес та влада діють спільно на користь громади
- Частина працездатного населення України зупиняється в Бурштинській громаді як для тимчасового/постійного проживання. (на 2022р. в Бурштині зареєстровано 1659 ВПО)
- Громада ідентифікує таланти для залучення людського капіталу

Відповідно сценаріїв промодельовані варіанти і обраний тип стратегічної поведінки де

Порівняльні переваги	$O \max S$	Можливості посилюють сильні сторони громади
Виклики	$O \min$ вплив W	Можливості мінімізують загрози
Ризики	$W, S = T$	Можливості та сильні сторони громади покращують слабкі сторони

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

На основі аналізу різних сфер громади, робочою групою визначено стратегічне бачення яке в перспективі та горизонті планування 2030 року виглядає як:

БУРШТИНСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА 2030

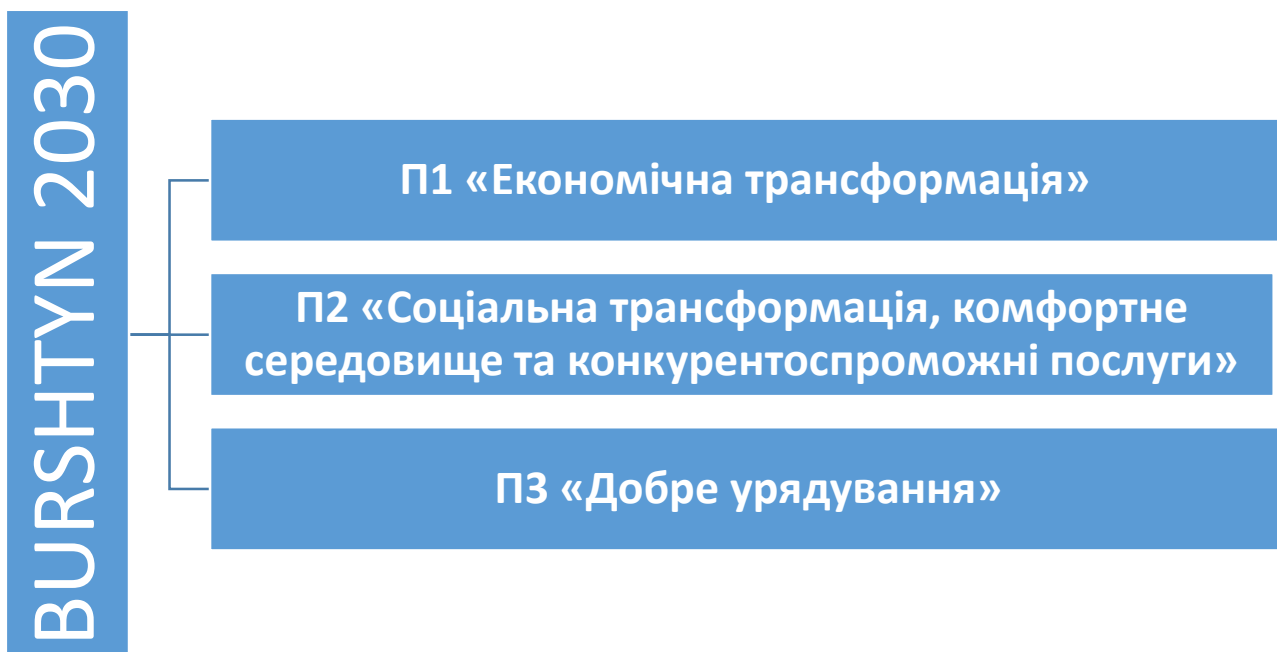
- **Справедливо трансформована громада, де працює ефективна економіка та послуги**
- **Сучасна динамічна громада – Прикарпатський регіональний центр технологічної економіки, доброї енергії, водного спорту та рекреації.**
- **Громада здорової екології з збереженою екосистемою, збалансованим розвитком, доступними послугами та сервісами.**
- **Громада свідомих людей які розуміють, об'єднуються та діють для спільного розвитку враховуючи інтереси, як теперішній так і прийдешніх поколінь.**
- **Громада, що працює над умовами проживання мешканцям за рахунок компетентного урядування і раціонального господарювання.**

ПРІОРИТЕТИ

Виходячи із стратегічного бачення, проведення соціально-економічного аналізу, аналізу досліджень потреб старостинських округів, SWOT аналізу, оцінці конкурентних переваг, оцінці викликів та ризиків, визначеного типу стратегічної поведінки, робочою групою пропонується три стратегічні пріоритети, що охоплюють комплекс заходів що має об'єднуючу характеристику, притаманну «Сталим і розумним» громадам».

Водночас акцент робиться на Справедливій трансформації яку насамперед слід розуміти це тільки про відмову від вугілля а й про справедливість та рівні можливості, про включення усіх зацікавлених сторін до обговорення, забезпечення профільних працівників можливостями для перекваліфікації та пошуку нової роботи. Та водночас про зменшення людського впливу на довкілля, тому справедлива трансформація є невід'ємною частиною кліматичної політики громади

Нижче розглянуть завдання та заходи, які необхідно зробити для досягнення цілей визначених робочою групою у горизонті планування розвитку Бурштинської територіальної громади до 2030 року.

П1 «ЕКОНОМІЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ»

- ОП1.1. Економічна диверсифікація
- ОП1.2. Підвищення конкурентоспроможності економіки громади

П2 «СОЦІАЛЬНА ТРАНСФОРМАЦІЯ, КОМФОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА БІЛЬШ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІ ПОСЛУГИ»

- ОП2.1. Покращення медичного обслуговування, більш краще і конкурентоспроможна освіта, безпекові рішення, розвиток спорту, культури, молодіжного середовища.
- ОП2.2. Сталий екологічний розвиток і зменшення впливу на довкілля

П3 «ДОБРЕ УРЯДУВАННЯ»

- ОП 3.1. Енергетична безпека та автономізація, впровадження систем енергоменеджменту, покращення енергоефективності будівель і споруд.
- ОП 3.2. Стале використання водних, рекреаційних ресурсів

В більш широкому розумінні нижче наведено перелік дій та заходів та відповідні їх індикатори результативності які пропонуються зробити для досягнення кожного вище переліченого операційного пріоритету.

П1 «ЕКОНОМІЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ»

ОП1.1. Економічна диверсифікація

- Нова енергетика (нова мережа об'єктів альтернативної енергетики, трансформації теплоенергетики в малу атомну генерацію)
- Розвиток сільськогосподарського комплексу в т. ч, розвиток та підвищення ефективності малого фермерства, та збільшення доданої вартості с/г продукції в т. ч на основі кооперативного способу управління та логістики
- Перепрофілювання та розвиток профтехосвіти, як системи підготовки кадрів до потреб реального ринку праці
- Проекти з використання потенціалу етнокультурних та рекреаційних можливостей сіл Бурштинської територіальної громади, як субрегіону Опілля
- Індустріальний парк Бурштин у розумному поєднанні з технологічним і агротехнологічним напрямком
- Розвиток логістики, складський потужностей та зберігання продовольчої та непродовольчої груп товарів
- Розвиток водного спорту та рекреації
- Розвиток медичної реабілітації

- Розвиток рибництва

Індикатори. Валовий територіальний продукт, к-ть зайнятих у всіх сферах, к-ть безробітних, середня ЗП, рівень та кількість інвестиції

ОП1.2. Підвищення конкурентоспроможності економіки громади

- Ресурсна підтримка малого та середнього бізнесу в т.ч за рахунок державних та міжнародних грантів
- Налагодження співпраці між профтехнічними освітніми закладами та бізнесом
- Проведення заходів конференцій круглих столів, форумів на тему розкриття інвестиційного потенціалу та ролі місцевого підприємництва у економічному розвитку
- Проведення заходів з розкриття кластерних потенціалів в секторах (енергетики, будівництва, медицини, водно-спортивної рекреації)

Індикатори: забезпечення показників зайнятості, сплати податків та доходів населення, валового територіального продукту, утворених кластерних ініціатив, к-ть нових суб'єктів підприємницької діяльності

П2 «СОЦІАЛЬНА ТРАНСФОРМАЦІЯ, КОМФОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА БІЛЬШ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІ ПОСЛУГИ»

ОП2.1. Покращення медичного обслуговування, більш краща і конкурентоспроможна освіта, безпекові рішення, розвиток спорту, культури, молодіжного середовища.

- Розвиток діагностичної та профілактичної медичної інфраструктури (утворення медичних бригад, використання цифрових технологій, підвищення кваліфікації та ефективності медичного персоналу первинного рівня, реабілітація ветеранів)
- Зручні та безпечні умови для отримання якісної, конкурентоспроможної освіти, яка сприяла б розвитку особистості, розкриття талантів та здібностей, розвитку інновацій та підготовку до життя в сучасному світі.
- Розширення можливостей для забезпечення культурних потреб та здорового способу життя мешканців

Індикатор, ЗНО, призери, мережа безпекових пунктів, к-ть спортивних заходів, к-ть серцево-судинних захворювань на 10000 осіб.

ОП2.2. Сталий екологічний розвиток і зменшення впливу на довкілля

- Розвиток каналізаційної інфраструктури та покращення мережі водопостачання та водовідведення у м. Бурштин
- Збереження та належне використання природної спадщини ціннісних видів птахів через організований birdwatching.
- Оновлення та озеленення, створення нових та облагородження існуючих рекреаційних зон у громаді

Індикатори: К-ть викидів CO₂, % використання палива з місцевої сировини та відновлювальних джерел енергії, % енергозатрат в місцевому бюджеті

ОП2.3. Інтеграція сільських територій

- Покращення послуг стану дорожньо-транспортної доступності в селах і між селами громади, з урахуванням вимог доступності людей з інвалідністю, мало мобільних група населення
- Покращення комунальної інфраструктури громади через оновлення матеріально-технічної бази технікою для комунальних підприємств
- Забезпечення належного функціонування громадського транспорту, шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ
- Побудова мережі нового дорожнього покриття з використанням золошлаків Бурштинської ТЕС.
- Покращення управління поведження з ТПВ

ПЗ «ДОБРЕ УРЯДУВАННЯ»

ОП 3.1. Енергетична безпека та автономізація, впровадження систем енергоменеджменту, покращення енергоефективності будівель і споруд.

- Діджиталізація, створення нових систем обліку та управління економічним потенціалом та бюджетними доходами
- ПДСЕРК (План дій сталого енергетичного розвитку та адаптації до змін клімату, зменшення викидів CO₂)
- Система моніторингу аналізу та реагування на рівень енергозатрат в комунальній сфері
- Проведені енергаудити основних споживачів енергії
- Заходи з оптимізації використання енергетичних ресурсів в соціальних закладах управлінні громади
- ВІОenergy технології, устаткування з переробки с\г відходів в біогаз та добрива
- Тепломодернізація, теплові насоси і сонячні станції, для бюджетних закладів громади

- Системи накопичення енергії, в т.ч паливні склади

ОП 3.2. Стале використання водних, рекреаційних ресурсів

В основу розвитку рекреаційно-туристичної інфраструктури покладена ідея спортивно оздоровчої та природно-історико-культурної рекреації, яка базуватиметься на раціональному поєднанні природного, історично-культурного рекреаційного потенціалу

- Просторові та містобудівні заходи для організації занять водними видами спорту (відведення землі, доступ до водного плеса спортивно організаційним суб'єктам)
- Налагодження місцевого співробітництва та просування туризму на основі, природньої та культурної спадщини у субрегіоні у співпраці з сусідніми громадами Опілля
- Розробка нових туристичних та тематичних маршрутів у громаді та нанесення їх на інтерактивну мапу, навігація та цифрові продукти маршрутів «Лісові урочища: «Корчева» (поблизу с. Дем'янів), «Тенетники» (с. Тенетники), «Вертебиста», «Дуброва та Язвин» «Юнашківське болота» (с.Юнашків), «Куропатницький Камінь» (с. Куропатники); лучно-степові ділянки: «Касова Гора» (поблизу с. Бовшів), «Озеряни»; водно-болотні комплекси: Бурштинське водосховище та інші

ОП.3.3. Стале використання освітніх людських та технологічних ресурсів

- Індустріальний агротехнологічний парк «BURSHTYN»
- Профтехосвіта, що відповідає потребам ринку праці, стажування та виробничі практики замовників у учнів на базі училищ на засадах державно-приватного партнерства
- Шкільні майстерні орієнтовані на розвиток технічних та творчих талантів у учнівської молоді

ОП3.4. Забезпечення просторового розвитку та впровадження CIVIK TECH рішень задля покращення комунікації, співпраці та участі громадян у процесах прийняття рішень.

- Розвиток спортивних зон, зон рекреації та відпочинку, громадських просторів під відкритим небом в селах громади в цілях залучення мешканців до місцевого розвитку
- Внесення змін до місцевої бюджетної цільової програми бюджет участі на 2024-2027 рр
- Розробка та впровадження місцевої бюджетної цільової програми учнівський бюджет участі на 2024-2027 рр

- Розвиток безпекових рішень місцевих рятувальних служб створення нових - добровільно пожежних команд, з обладнанням та системами для запобігання надзвичайних ситуацій
- Оновлення генеральних планів а також містобудівної документації населених пунктів громади, розробка схеми планування території громади з врахування безпекових та економічних умов
- Проведення зонінгу, відведення нових інвестиційних зон
- Проведення інвентаризації та оцінки землі.
- Стимулювання створення ОСББ

ВІДПОВІДНІСТЬ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 2030

Слід зазначити, що забезпечення сталого розвитку громади не обмежується необхідністю реалізації лише ЦСР-11. У кожній з 17-ти ЦСР містяться завдання, які мають безпосереднє відношення до сталого розвитку громад. Цілий ряд показників, які мають бути притаманні «сталим і розумним» містам, залежать від виконання окремих завдань, які передбачені іншими Цілями сталого розвитку (Додаток 1). Аналіз цих завдань дозволив виявити взаємозв'язок між трьома стратегічними пріоритетами сталого міського розвитку, визначених в рамках ЦСР-11, та іншими ЦСР, визначеними у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна». Фактично досягнення стратегічних пріоритетів сталого розвитку громади залежить від ступені реалізації не лише завдань ЦСР 11, а й тринадцяти інших Цілей сталого розвитку на національному рівні. Моніторинг та аналіз завдань, що містяться у цих 13-ти ЦСР та мають безпосереднє відношення до забезпечення сталого розвитку міста, дає змогу визначити цільові напрями і завдання, на реалізацію яких має бути спрямована Стратегія та структурувати їх у відповідності до стратегічних пріоритетів.

Формалізація та оцінка можливостей щодо досягнення цільових показників визначених стратегічних пріоритетів дозволяє структурувати наявні (стартові) характеристики поточного соціально-економічного стану громади в системі координат національних Цілей сталого розвитку, а також визначити індикатори, за якими має здійснюватися оцінка стану виконання завдань Стратегії. Деталізація структурних елементів стратегічних пріоритетів здійснена у вигляді дерева цілей, яке використовується як основа для підготовки Стратегії громади в контексті Глобальної стратегії сталого розвитку ООН з урахуванням її адаптації до умов національного розвитку. Підвищення життєвого рівня населення потребує вирішення таких завдань, як подолання нерівності у доходах, розвиток системи соціальної допомоги та створення умов для підвищення рівня зайнятості населення.

Відповідність Стратегії розвитку Івано-Франківської області 2027

Відповідно стратегічного бачення розвитку області Прикарпаття це комфортний, доступний і безпечний для проживання регіон з високим рівнем життя, високорозвинений культурний, туристичний, курортно-рекреаційний центр України з конкурентоспроможною та інноваційною економікою.

Робочою групою проведено аналіз відповідності стратегічним цілям розвитку громади до стратегічних та операційних цілей розвитку Івано-Франківської області

Операційні цілі Стратегії регіонального розвитку Івано-Франківської області 2027	Стратегічна ціль П1 «Економічна трансформація»	Стратегічна ціль П2 «Соціальна трансформація, комфортне середовище та більш конкурентоспроможні послуги»	Стратегічна ціль П3 «Добре урядування»
1.1. Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності, залучення інвестицій	+		
1.2. Енергетична самодостатність	+		+
1.3. Розвиток туристично рекреаційної сфери	+		
1.4. Стимулювання економічного розвитку громад, сільських та гірських територій			

2.1. Розвиток дорожньої, транспортної, логістичної, прикордонної інфраструктури			+
2.2. Розвиток інфраструктури територіальних громад		+	
3.1. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості медичних, освітніх послуг та розвиток спорту в громадах		+	+
3.2. Розвиток соціальної інфраструктури та інклюзії		+	
3.3. Розвиток мережі закладів культури			
3.4 Підвищення рівня екологічної безпеки		+	+

З порівняльної таблиці наведеної вище можна дійти висновку що обрані робочою групою пріоритети відповідають операційним цілям Стратегії регіонального розвитку Івано-Франківської області на період до 2027 р.

Очевидно, що при перегляді та/або ухвалення нової обласної стратегії, стратегія Бурштинської територіальної громади може бути переглянута та оновлена до актуальних пріоритетів розвитку регіону, якщо будуть критичні відхилення.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ, ОНОВЛЕННЯ ТА ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ

Реалізація завдань стратегії передбачає виконання одночасно багатьох заходів за участі, що ставить перед громадою стратегічно важливе питання раціонального управління цим доволі складним процесом. Система управління стратегією має два рівні: політичний та технічний.

Політичний рівень забезпечує особисто насамперед Бурштинська міська рада та її голова громади, виконавчий комітет та рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти органу з управління Стратегії, який і постійно приймає пропозиції щодо внесення змін (оновлення) Стратегії. Рада приймає рішення щодо внесення змін до Стратегії на підставі пропозицій.

Технічний рівень управління і моніторингу виконує група управління впровадженням Стратегії (далі за текстом – КУВ), яка: забезпечує виконання завдань Стратегії згідно затвердженого плану, а саме

Здійснює технічний нагляд за проектами місцевого розвитку що впроваджуються в рамках стратегії розвитку громади

- Здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками,
- Аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо),
- Вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т. д. тенденції, визначає їх впливи на громаду,
- Формує пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища,
- Аналізує соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади, аналізує загрози.
- Формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до Стратегії як відповідь на виявлені нові загрози і можливості.

Управління процесом реалізації Стратегії

Управління процесом реалізації Стратегії розвитку територіальної громади проводиться за принципами

- єдності управління,
- персональної відповідальності,
- прозорості та поточної координації дій.

Адміністрування процесу реалізації Стратегії

Здійснюється виконавчим комітетом та відповідними структурними підрозділами ради та відповідними заявленими в цьому плані структурами.

Пропозиції щодо зміни Стратегії обговорюються на чергових та позачергових сесіях і виносяться на розгляд не частіше одного разу на рік.

Процедура моніторингу

Головний сенс моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій – спостереження (відслідковування) та попередження. Відслідковування проводиться з метою виявлення відповідності наявного стану речей бажаному результату, а спостереження – з метою попередження небажаних наслідків розвитку в громаді.

Моніторинг включає рівні:

- Зовнішнього середовища розвитку громади .

Що базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в цілому та зокрема в Івано – Франківській області, які що стратегічно важливими для Бурштинської громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться, як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту або звіту голові та голови міста.

- Моніторинг процесу реалізації стратегії відбувається до відповідно індикаторів її системи порівняння абсолютної та відносної зміни, питомої ваги такого індикатору у важливості до індикаторів розвитку.

Індикатори

№	Індикатор	Одиниця виміру	Питом а вага значимості індикатора в Стратегії	2024	2030	Абсолютна зміна	Відносна зміна, %
1.	Приріст населення громади	чол.					
2.	Середня тривалість життя	Років					
3.	Кількість дітей віком до 18 р	чол.					
4.	Кількість домогосподарств	Од					
5.	Кількість зареєстрованих в громаді суб'єктів підприємницької діяльності всіх форм власності	од.					
6.	Оновлені містобудівні документи	Од					
7.	Кількість домогосподарств та готелів приєднаних до центральної мережі водовідведення	Од					
8.	Створення туристичних та тематичних маршрутів у громаді	Км					
9.	Обсяг залучених інвестицій	тис. грн					
10.	Власні надходження місцевого бюджету	тис. грн					

11.	Власні доходи місцевого бюджету на одного жителя	тис. грн					
12.	Рівень дотаційності бюджету (питома вага базової реверсної дотації)	%					
13.	Бюджет розвитку громади	тис. грн					
14.	Капітальні видатки на 1-го мешканця за рік	грн.					
15.	Питома вага видатків на утримання апарату управління у власних ресурсах	%					
16.	Індекс податкоспроможності	К					
17.	Частка довжини доріг з пошкодженим покриттям до загальної довжини автошляхів	M2					
18.	Видатки місцевого бюджету на оплату комунальних послуг і енергоносіїв	тис. грн.					
19.	Кількість подій (фестивалів, конференцій, святкувань, громадських ініціатив і т. п.) на рік	Од					
20.	Результат ЗНО в середньому по школах ОТГ	Од					
21.	Середня вартість навчання 1 учня в шкільних закладах громади	тис грн/рік					
22.	Кількість захворювань на хвороби системи кровообігу на 1000 населення	випадків					
23.	Обсяг прямих іноземних інвестицій в громаду	тис дол США					
24.	Чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки	Чол					
25.	Кількість зареєстрованих безробітних	Чол					
26.	Кількість перемог, призових місць у любых видах спорту	Од					
27.	Створених нових спортивних та рекреаційних одиниць						
28.	Нових потужностей альтернативної енергетики	МВт					
29.	Плановий інтегрований показник ефективності Стратегії	КІ	Min 1				

Плановий інтегрований показник ефективності Стратегії розраховується, як відносна зміна показників прогресу що відображено в інтегральний показник КІ (розроблено по методиці)

Виходячи зі сценаріїв розвитку, можливості громади управлінні процесом описаних раніше в попередніх розділах цього документу такий показник може бути як позитивний так і ймовірно негативний в сучасному світі.

План комунікації та інклюзивність

Стратегія-2030 базується на концепції інклюзивного розвитку. Інклюзивність Стратегії, з одного боку, забезпечує рівний доступ всіх верств суспільства (населення, бізнесу, громадського середовища) до результатів сталого розвитку, з іншого боку, - передбачає широку участь громади міста у самому процесі реалізації Стратегії. Залучення до реалізації Стратегії-2030 всіх верств населення громади забезпечуватиметься шляхом:

- формування ефективної системи електронного врядування та створення електронної платформи CIVICKTECH
- введення у практику діяльності місцевої влади щорічного широкого розгляду результатів реалізації Стратегії-2030, обговорення планів місцевої влади щодо внесення до неї коректив, урахування думки суспільства при розробленні і коригуванні цього плану в частині визначенні пріоритетності реалізації в громаді суспільно значущих проектів;
- створення умов для застосування державно-приватного партнерства з урахуванням кращих міжнародних стандартів у цій сфері;
- здійснення просвітницької та освітньої діяльності у залучення талантів у громаді з питань управління розвитком та державно-приватного партнерства

Комунікаційну складову робочою групою рекомендовано здійснювати через організоване управління контентом та зворотнього зв'язку з бенефіціарами та стейкхолдерами Бурштинської територіальної громади.

Ціль комунікації - це певна зміна у "головах" цільової аудиторії, яку ми хочемо досягти. Планом передбачено носії для повідомлень, за допомогою яких безпосередньо здійснюватиметься комунікація з цільовою аудиторією.

Для посилення результативності програми існує важлива потреба у спроможності громади та здатності взаємодіяти, налагоджувати ділові стосунки з виборцями, партнерами, оптимізувати відносини, долати комунікативні бар'єри, організувати людей на досягнення спільної мети з нової управлінської системою доступності, доріг та тротуарів.

Практика засвідчує, що крім розуміння процесів, які супроводжують процес здійснення комунікації в системі місцевого самоврядування Бурштинської територіальної громади, чи під час надання послуг важливо - сформуванню у громаді практичні ефективні вміння та навички комунікації, створити умови для оволодіння ними комунікативною компетентністю та її реалізацією в практиці по впровадженні даної програми осіб відповідальних за комунікацію.

Робочою групою напрацьовано комунікаційний план, як інструмент реалізації комунікаційних активностей, через який відбувається системне та регулярне спілкування з бенефіціарами (цільовими групами), та стейкхолдерами, котрі зацікавлені та мають вплив на результативність програми.

Бенефіціари і їх цільові групи слід розуміти, як одержувачі визначених вигод, що виникають у результаті реалізації цієї програми. Стейкхолдери, як окремі зацікавлені сторони яких в тій чи іншій мірі зачіпатиме діяльність по програмі.

Комунікаційний план відображає, загальні ідеї та заходи програми. Таким чином, припускаючи, що зв'язки з бенефіціарами сприятимуть досягненню цілей цієї програми.

Різноманітні види й способи комунікації можна поділити на три групи: усну, письмову й візуальну. У свою чергу, саме спілкування можна умовно поділити на вербальне, невербальне та письмове спілкування.

Враховуючи стан справ з комунікацією в громаді для досягнення мети робочою групою пропонується застосувати такий набір каналів комунікації для окремих груп та бенефіціарів.

№	Група	Комунікаційна робота
1	Голова громади	Щоквартально через звіт по виконанню програми відділом ЖКГ і КП Благоустрій ОТГ
2	Депутатський корпус	Щорічно при затвердженні бюджету
3	Виконавчий комітет	Щоквартально через звіт по виконанню програми відділом ЖКГ і КП Благоустрій ОТГ
4	Мешканці віком до 15 років	Соціальні мережі Інстаграм
5	Мешканці віком до 15 - 40 років	Соціальні мережі FB
6	Мешканці віком до 40 – 70 років	Усно депутати
7	Мешканці віком до 70 і більше років	Усно депутати
8	Жінки з дітьми	Усно депутати
9	Школярі	Шкільне самоврядування, участь у заходах
10	Івано-Франківська обласна рада	Листування, участь у діалогових заходах
11	Івано-Франківська обласна державна адміністрація	Листування, участь у діалогових заходах
12	Івано-Франківська районна адміністрація	Листування, участь у діалогових заходах
13	Народні депутати ВРУ	Листування, участь у діалогових заходах, FB
14	Міністерство розвитку громад та територій і інфраструктури	Листування, участь у діалогових заходах, FB
16	Місцеві підприємці які ведуть бізнес і зареєстровані в громаді	Голова громади, усна
17	Підприємці які здійснюють бізнес в громаді з юридичною реєстрацією не в громаді	Голова громади, депутати, усно
18	Туристи та гості громади	Сайт громади, FB, інформація на спеціалізованих порталах, ЗМІ
20	Проекти та програми міжнародної технічної допомоги	Листування, участь у грантових програмах, особисто керівництво громади

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок:

- Коштів місцевого бюджету програм територіальної громади;
- Коштів державного бюджету програм та фондів, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток інфраструктурних муніципальних складових;
- Коштів обласного бюджету, програм;
- Коштів, які надходять до бюджетів в рамках програм допомоги муніципальним грантів Європейського Союзу, окремих урядів, посольств, фондів та громадських установ іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- Коштів приватних інвесторів залучених прямо приватно чи формі державно-приватного партнерства,
- Власних коштів підприємств;
- Приватних інвестицій

Інфраструктурна концепція

Першим кроком у реалізації Стратегії-2030, що закладає підвалини для досягнення Цілей Сталого Розвитку до 2030 року, є інфраструктурний план (далі – П).

У зазначеному Плані мають бути представлені важливі з огляду на пріоритетність стратегічних напрямів проекти, проаналізовано їх вплив на досягнення індикаторів ЦСР у 2030 році, визначені можливі механізми та етапність їх реалізації (з огляду на їх соціальну, бюджетну та економічну ефективність), а також сплановано заходи щодо реалізації цих проектів. Підготовка та реалізація інфраструктурного плану громади є завданням у реалізації Стратегії-2030 та супроводжуватися заходами, які дадуть можливість:

В цілому результатом стратегії може стати:

- запровадження у громаді сучасні інноваційні технології управління сталим розвитком на базі кращих світових практик;
- підвищити компетенцію міської влади у сфері підготовки та реалізації інфраструктурних програм в рамках Стратегії сталого розвитку міста та обізнаність громадськості й експертного середовища у цій сфері;
- забезпечити активну участь суспільства та бізнесу (вітчизняного та міжнародного) у реалізації Стратегії сталого розвитку на засадах довіри та співробітництва влади, бізнесу та громадськості у досягненні Цілей сталого розвитку до 2030 року.

За цією концепцією до базового інфраструктурного плану мають входити проекти, визначені в рамках Стратегії-2030 (після аналізу їх впливу на досягнення цілей сталого розвитку), а також нові проекти, які розробляються на основі наданих проектних пропозицій. Підготовка остаточного варіанту Плану передбачає можливість внесення змін і доповнень до базового варіанту. При цьому для кожного проекту Плану має бути сформований паспорт проекту, який містить: конкретні терміни виконання проекту, замовників і виконавців, обсяги і джерела фінансування, заходи реалізації проекту тощо. Бурштинський Інфраструктурний план має бути затверджено не пізніше, ніж через рік після схвалення Стратегії-2030. На основі наявної інформації сформовані паспорти існуючих проектів паспорти перспективних проектів, які можуть бути сформовані на основі наданих проєктивних пропозицій. Аналіз цих паспортів проектів покладено в основу формування базового варіанту інфраструктурного плану Стратегії.

До інфраструктурного плану Робочою групою в Стратегії розвитку Бурштинської територіальної громади 2024-2030 пропонуються напрямки

- Дорожньо-транспортна інфраструктура Ця проблема є важливою не тільки для міста, але й для Бурштинської ТГ, враховуючи перспективу її розширення. На сьогодні зношеність міського транспорту становить 80% і його стан продовжує погіршуватися; ступінь охоплення міста дорогами складає 5%; 70% доріг потребує ремонту; всього 45 % доріг мають тверде покриття, при цьому частка населення, яка проживає на відстані понад 3 км від таких доріг становить 0,1 %.

- Системи водопостачання та водовідведення (їх якість, надійність, доступність) На сьогодні питома вага втрат води в загальному використанні сягає 23%; майже 79% населення має доступ до безпечної питної води, якість якої оцінюється на рівні 4-х балів за п'ятибальною шкалою; рівень забезпечення населення системами водопостачання та водовідведення становить 78,7%; частка ветхих та аварійних водопровідних мереж складає 7,8% від їх протяжності, при цьому прогнозується постійне погіршення їх стану – до 12 % у 2030 році.

- Системи теплопостачання (їх ефективність, надійність, доступність) Спостерігається тенденція до погіршення стану теплових мереж міста: зношеність теплових мереж у 2017 р. становить 43,2 %, у 2030 р. – становитиме 55 %; втрати теплової енергії зростуть з 17,9 % у 2017 р. до 19,5 % у 2030 р.; лише 82,1 % населення мають доступ до систем теплопостачання.

- Житлові будинки і будівлі бюджетної сфери (їх технічний стан та енергоефективні характеристики) Орієнтовно 45,5% житлового фонду міста має рівень зносу вище, ніж 50%, при цьому зберігається тенденція до зростання цього показника; на сьогоднішній день у місті взагалі не проводяться заходи щодо 45 термомодернізації житлових будинків. Не зважаючи на те, що 75% будівель бюджетної сфери пройшли енергомодернізацію, значна кількість медичних установ, закладів освіти і культури все ще потребують ремонту. Окреслені проблеми потребують врахування при плануванні заходів реалізації Стратегії-2030. Вони вимагають до себе поглибленої уваги, оскільки без їх розв'язання неможливо вести мову про сталість розвитку міста. При плануванні заходів Стратегії-2030 необхідно також звернути увагу на такі важливі завдання, як:

- Розвиток рекреаційно-туристичної сфери. На сьогодні Бурштинську ТГ не можна віднести до великих туристичних громад. Кількість туристів, що відвідали громаду ще до війни протягом 2017 року, становить всього 2 особи на 1000 населення. У той час, як місто Івано-Франківськ відвідало майже 8,5 туристів на 1000 населення. Сучасний стан розвитку рекреаційно-туристичної сфери громади дає підстави визначити його як недостатній, враховуючи його значний потенціал. Зокрема, нереалізованим залишається потенціал зеленого туризму, водних ресурсів, ландшафтних парків і природоохоронних зон. Основними напрямками розвитку рекреаційно-туристської діяльності у громаді є: розширення структури туризму та його розвиток на основі ширшого залучення всіх видів рекреаційних ресурсів (лісових, водних, історико культурних тощо); поліпшення стану рекреаційної інфраструктури та соціальної інфраструктури загалом. Без розв'язання проблем із зайнятістю місто Бурштин не зможе стабільно розвиватися. У той же час, для вирішення цих завдань місто має певний виробничий потенціал. Питома вага міста Бурштин в економіці Івано-Франківської області на сьогодні становить 23,3% і має тенденцію до подальшого зростання до 28% у 2030 р. Водночас наявний потенціал використовується недостатньо. Близько 8% промислових підприємств не працюють або є збитковими; взагалі не випускається інноваційна продукція; недостатнім є розвиток малого і середнього бізнесу: частка малих і середніх підприємств складає всього 16%, їх питома вага в обсягах реалізації продукції становить 65%. Зазначене свідчить про необхідність стимулювання з боку міської влади розвитку

промисловості та сприяння реалізації в місті широкого кола комерційних проектів, які 46 забезпечать створення нових робочих місць. Перевагу слід надавати проектам, що передбачають створення інноваційної продукції, та тим, які можуть задовольнити потреби міста у життєво необхідних та доступних за ціною товарах і послугах.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Забезпечення реалізації та сталості результатів кожного проекту базується на розумному врахуванні комунальних та приватних інтересів. Тому, де це можливо, необхідне поєднання фінансування з міського бюджету і приватних коштів на додаток до підтримки з державного бюджету та програм МТД.
- Участь проектів міжнародної технічної допомоги (зокрема, ЄС, США), має сьогодні важливе значення для надання фінансових ресурсів та технічної допомоги, забезпечення управлінського потенціалу і технічних навичок для реалізації стратегії.
- Досвід інших регіонів і країн може прискорити реалізацію проектів і сприяти отриманню максимальної віддачі.
- Відповідно до передбачених стратегією пріоритетів, окремі завдання та заходи можуть бути додані, або змінені в наступні роки під час процедур моніторингу та актуалізації стратегії
- Реалізацію інфраструктурних проектів слід робити з залученням кваліфікованих проектних експертних організацій
- Муніципальні процеси, які не дають належної ефективності слід віддати на зовнішнє управління

Підписи

Голова робочої групи	
Секретар робочої групи	
Експерт консультант	

*будь який елемент використаний з Стратегії повинен містити посилання на її першоджерело